

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

**RABA SLOVENSKEGA JEZIKA PRI UČENCIH ZADNJEGA TRILETJA
OSNOVNE ŠOLE
RAZISKOVALNA NALOGA**

Avtorici:
Maja Potočnik in Živa Rodič, 8. b

Mentorica:
Janja Ribič, mag. prof. slov. in angl.

Celje, marec 2022

I. osnovna šola Celje

**RABA SLOVENSKEGA JEZIKA PRI UČENCIH ZADNJEGA TRILETJA
OSNOVNE ŠOLE
RAZISKOVALNA NALOGA**

Avtorici:

Maja Potočnik in Živa Rodič, 8. b

Mentorica:

Janja Ribič, mag. prof. slov. in angl.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2022

Zahvala

Zahvaljujeva se vsem, ki so nama pomagali pri nastanku raziskovalne naloge. Hvala učencem in učiteljem, ki so predstavljali anketirano skupino. Pri raziskovalnem delu nama je največ pomagala mentorica Janja Ribič, ki nama je svetovala in nama bila vedno na voljo za morebitna vprašanja, za kar sva ji zelo hvaležni. Zahvaljujeva se tudi vodstvu I. osnovne šole Celje, ki nama je omogočilo raziskovalno delo.

POVZETEK

V raziskovalni nalogi sva raziskali rabo slovenskega jezika pri učencih v zadnjem triletju osnovne šole. Zanimalo naju je, na kakšen način se učenci danes sporazumevajo ter kakšna je njihova raba slovenskega knjižnega jezika. Ugotavljali sva, s kom in v katerih okoliščinah uporabljajo slovenski knjižni jezik. V teoretičnem delu sva definirali slovenski knjižni jezik in pojasnili razlike med knjižnim in neknjižnim jezikom. Pisali sva tudi o njunih podzvrsteh, vključili sva nekaj pomembnejših pravopisnih pravil, predstavili nekaj jezikovnih priročnikov ter spletnih portalov, ki so nam lahko v pomoč pri sporazumevanju ter na kratko povzeli cilje in standarde učnega načrta za slovenščino v osnovni šoli. V empiričnem delu raziskovalne naloge sva s pomočjo anketnega vprašalnika ugotavljali, kako se učenci sporazumevajo z vrstniki, starejšimi osebami in učitelji preko sporočil ter e-sporočil. Zanimalo naju je, ali obstajajo razlike med sporazumevanjem učencev z učitelji slovenščine ter z učitelji drugih predmetov. Z analizo anketnih vprašalnikov sva lahko potrdili oziroma ovrgli hipoteze, ki sva si jih postavili na začetku raziskovanja.

Ključne besede: slovenski jezik, knjižni jezik, neknjižni jezik, zadnje triletnje osnovne šole

Kazalo vsebine

1 Uvod.....	8
1.1 Opis raziskovalnega problema in namen	8
1.2 Hipoteze.....	8
1.3 Metode raziskovalnega dela	9
1.3.1 Metoda dela z viri in literaturo	9
1.3.2 Metoda anketiranja	9
2 Teoretični del.....	10
2.1 Slovenščina kot materni, drugi, tuji, uradni in državni jezik	10
2.2 Socialne zvrsti slovenskega jezika.....	11
2.2.1 Knjižni jezik	11
2.2.2 Neknjižni jezik	11
2.3 Pravopis.....	13
2.3.1 Velika in mala začetnica	13
2.3.2 Ločila	14
2.3.3 Elektronsko sporočanje	15
2.4 Jezikovni priročniki in spletni viri	15
2.5 Učni načrt za slovenščino (2018).....	16
3 Empirični del.....	18
3.1 Analiza anketnega vprašalnika za učence	18
3.1.1 Struktura anketirancev po spolu in razredu (1. in 2. anketno vprašanje) ...	18
3.1.2 Struktura odgovorov na 3. anketno vprašanje	19
3.1.3 Struktura odgovorov na 4. anketno vprašanje	20
3.1.4 Struktura odgovorov na 5. anketno vprašanje	21
3.1.5 Struktura odgovorov na 6. anketno vprašanje	22
3.1.6 Struktura odgovorov na 7. anketno vprašanje	23
3.1.7 Struktura odgovorov na 8. anketno vprašanje	24
3.1.8 Struktura odgovorov na 9. anketno vprašanje	25
3.1.9 Struktura odgovorov na 10. anketno vprašanje	26
3.1.10 Struktura odgovorov na 11. anketno vprašanje	27
3.2 Analiza anketnega vprašalnika za učitelje.....	28
3.2.1 Predmet poučevanja in delovna doba anketiranih učiteljev	28
3.2.2 Struktura odgovorov na 3. anketno vprašanje	29

3.2.3 Struktura odgovorov na 4. anketno vprašanje	30
3.2.4 Struktura odgovorov na 5. anketno vprašanje	31
3.2.5 Struktura odgovorov na 6. anketno vprašanje	32
3.2.6 Struktura odgovorov na 7. anketno vprašanje	33
3.2.7 Struktura odgovorov na 8. anketno vprašanje	35
4 Sklepne ugotovitve	36
5 Zaključek	38
6 Viri in literatura	39
7 Priloge	40
7.1 Anketni vprašalnik za učence.....	40
7.2 Anketni vprašalnik za učitelje	43

Kazalo grafov

Graf 1: Struktura anketirancev po spolu in razredu	18
Graf 2: Raba knjižnega jezika pri učencih z izbranimi skupinami ljudi.....	19
Graf 3: Raba knjižnega jezika pri učencih med poukom.....	20
Graf 4: Raba knjižnega jezika v sporazumevanju z učitelji SLJ in učitelji ostalih predmetov izven pouka	21
Graf 5: Raba knjižnega jezika pri pisanju e-sporočil izbranim skupinam ljudi.....	22
Graf 6: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil učiteljem preko e-pošte	23
Graf 7: Komunikacija učencev preko SMS-sporočil	24
Graf 8: Raba knjižnega jezika pri pisanju SMS-sporočil izbranim skupinam ljudi.....	25
Graf 9: Komunikacija učencev preko različnih družbenih omrežij	26
Graf 10: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil preko družbenih omrežij izbranim skupinam ljudi	27
Graf 11: Predmet, ki ga anketirani učitelj poučuje	28
Graf 12: Delovna doba anketiranih učiteljev	28
Graf 13: Raba knjižnega jezika učencev pri pouku	29
Graf 14: Raba knjižnega jezika učencev izven pouka	30
Graf 15: Razmerje rabe knjižnega in neknjižnega jezika učiteljev	31
Graf 16: Razlika med komunikacijo učencev z učitelji in učencev z drugimi sošolci .	32
Graf 17: Komunikacija učencev preko e-pošte.....	33
Graf 18: Vpliv učnega uspeha učencev na rabo knjižnega jezika	35

Kazalo tabel

Tabela 1: Anketiranci po spolu in razredu	18
Tabela 2: Raba knjižnega jezika pri učencih z izbranimi skupinami ljudi.....	19
Tabela 3: Raba knjižnega jezika pri učencih med poukom.....	20
Tabela 4: Raba knjižnega jezika v sporazumevanju z učitelji SLJ in učitelji ostalih predmetov izven pouka	21
Tabela 5: Raba knjižnega jezika pri pisanju e-sporočil izbranim skupinam ljudi.....	22
Tabela 6: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil učiteljem preko e-pošte	23
Tabela 7: Komunikacija učencev preko SMS-sporočil	24
Tabela 8: Raba knjižnega jezika pri pisanju SMS-sporočil izbranim skupinam ljudi..	25
Tabela 9: Komunikacija učencev preko različnih družbenih omrežij	26
Tabela 10: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil preko družbenih omrežij izbranim skupinam ljudi	27
Tabela 11: Predmet, ki ga anketirani učitelj poučuje	28
Tabela 12: Delovna doba anketiranih učiteljev	29
Tabela 13: Raba knjižnega jezika učencev pri pouku.....	29
Tabela 14: Raba knjižnega jezika učencev izven pouka	30
Tabela 15: Razmerje rabe knjižnega in neknjižnega jezika učiteljev	31
Tabela 16: Razlika med komunikacijo učencev z učitelji in učencev z drugimi sošolci	32
Tabela 17: Pojasnilo k odgovoru »Da« pri 6. anketnem vprašanju	32
Tabela 18: Komunikacija učencev preko e-pošte	34
Tabela 19: Vpliv učnega uspeha učencev na rabo knjižnega jezika	35

1 Uvod

1.1 Opis raziskovalnega problema in namen

V raziskovalni nalogi sva želeli predstaviti rabo slovenskega jezika pri učencih zadnjega triletja osnovne šole, torej v 7., 8. in 9. razredu. Slovenščina je v Sloveniji državni in uradni jezik. Otrok do vstopa v šolo pridobiva predvsem znanje neknjižnega jezika, tj. jezika, ki ga govorijo njegovi starši, sorodniki, prebivalci istega kraja ... S prihodom v šolo pa začnejo otroci podrobneje spoznavati tudi knjižno različico slovenskega jezika.

Znanje knjižnega jezika je pomembno za lažje sporazumevanje med ljudmi iz cele Slovenije, včasih že za komunikacijo z osebami, ki pripadajo starejši oziroma mlajši generaciji, saj vsak uporablja nekoliko drugačno narečje, mlajše generacije uporabljajo slengovske izraze iz angleščine ipd. Če bi vsi ves čas govorili v neknjižnem jeziku, bi zagotovo pogosto prihajalo do nesporazumov.

Otroci se začnejo učiti knjižni jezik v osnovni šoli, zato sva želeli raziskati, ali ga učenci uporabljajo redno ter v katerih okoliščinah ga uporabljajo. Zanimalo naju je tudi, ali ga znajo uporabljati pravilno ter kako ga uporabljajo v šoli, in sicer sva želeli izvedeti, ali komunicirajo z vsemi učitelji enako.

Raziskovalno nalogo sva pripravili z namenom, da podrobneje raziščeva zvrsti slovenskega jezika, opiševa jezikovne priročnike in spletne vire, s katerimi si lahko pomagamo, ko želimo preveriti, ali je določena raba jezika knjižna ali ne, pregledava učni načrt za slovenščino in s pomočjo anketnih vprašalnikov preveriva, kakšno je dejansko stanje rabe knjižnega in neknjižnega jezika med učenci zadnjega triletja osnovne šole.

1.2 Hipoteze

Pred začetkom sva postavili hipoteze, ki sva jih kasneje v empiričnem delu z metodo analize anketnih vprašalnikov potrdili oziroma ovrgli.

1. hipoteza: Učenci z vrstniki, prijatelji in sorodniki večinoma ne komunicirajo v knjižnem jeziku.
2. hipoteza: Učenci pri pouku in v komunikaciji z učitelji izven učilnic večinoma uporabljajo neknjižni jezik.
3. hipoteza: Učenci so pri pouku slovenščine in pri komunikaciji z učitelji slovenščine bolj pozorni na rabo knjižnega jezika kot pri ostalih predmetih in učiteljih.
4. hipoteza: Učenci pri pisanju e-sporočil učiteljem večinoma upoštevajo pravila knjižnega jezika in e-sporočanja.

5. hipoteza: Učenci pri pisanju SMS-sporočil ter sporočil preko različnih družbenih omrežij ne uporabljajo knjižnega jezika.

1.3 Metode raziskovalnega dela

Pri izdelavi raziskovalne naloge sva uporabljali naslednje metode dela:

- metodo dela z viri in literaturo ter
- metodo anketiranja in metodo analize.

1.3.1 Metoda dela z viri in literaturo

V teoretičnem delu sva delali predvsem s pisnimi viri. Pri zbiranju podatkov sva si pomagali z osnovnošolskimi samostojnimi delovnimi zvezki za slovenščino, z e-učbenikom za slovenščino, s Slovensko slovnico ter s Slovnico na kvadrat. Pregledali sva portale fran.si, franček.si ter besana.amebis.si/ ter povzeli, kaj nam omogočajo. Pregledali sva tudi učni načrt za slovenščino v osnovnošolskem programu.

1.3.2 Metoda anketiranja in metoda analize

V empiričnem delu sva uporabili anketiranje. Sestavili sva dva anketna vprašalnika, in sicer enega za učence zadnjega triletja osnovne šole, drugega pa za učitelje, ki poučujejo učence zadnjega triletja osnovne šole. Z obema anketnima vprašalnikoma sva preverjali, ali lahko potrdiva hipoteze, ki sva jih postavili na začetku raziskovanja. Ko sva prejeli izpolnjene vprašalnike, sva najprej izločili neveljavne. Nato sva zbrali podatke in odgovore vpisali v preglednice. Rezultati so predstavljeni v obliki grafov, pod grafi pa sva zapisali analizo le-teh.

2 Teoretični del

V teoretičnem delu sva se predvsem posvetili temu, kaj je slovenski jezik, kaj sta knjižni in neknjižni jezik, katere so njune podskupine ter še nekaterim drugim pravopisnim pravilom, ki naj bi jih učenci upoštevali pri pisanju e-sporočil in besedil v šoli. Opisali sva tudi nekaj spletnih jezikovnih priročnikov in povzeli učni načrt za slovenščino v osnovni šoli s poudarkom na ciljih in standardih posameznih triletij.

2.1 Slovenščina kot materni, drugi, tuji, uradni in državni jezik

Slovenščina je **materni jezik** za večino Slovencev. Materni jezik je jezik, ki se ga otrok začne učiti v zgodnjem otroštvu. V maternem jeziku ljudje razmišljamo, govorimo, beremo, pišemo, v njem čustvujemo in doživljamo. Z njim se tudi identificiramo. Slovenščina ni materni jezik samo za tiste Slovence, ki živijo v Sloveniji, ampak tudi za vse tiste Slovence, ki živijo zunaj slovenskih meja (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index.html>, dostop 20. 1. 2022).

Slovenščina je **drugi jezik** oziroma **jezik okolja** za pripadnike italijanske in madžarske narodne manjšine, za priseljence ter Rome, ki živijo v Sloveniji. To pomeni, da se v domačem okolju sporazumevajo v svojem maternem jeziku, medtem ko se v šoli, službi, javnosti in pri urejanju različnih uradnih zadev sporazumevajo v slovenščini (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index1.html>, dostop 20. 1. 2022).

Slovenščina je **tuji jezik** za tiste ljudi, ki pridejo v Slovenijo za določen čas z različnimi nameni, npr. zaradi službe, študentske izmenjave. Ti ljudje se slovenščine naučijo kot tujega jezika (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index1.html>, dostop 20. 1. 2022).

V Republiki Sloveniji je slovenščina **uradni jezik**, poleg nje pa sta uradna jezika v Sloveniji še dva, in sicer italijanski in madžarski (na tistih območjih, kjer živi poleg Slovencev še italijanska oz. madžarska narodna manjšina). V njej so napisi na prometnih tablah in javni napisi (npr. imena ulic, ustanov), v njej se sporazumevamo na policiji, sodiščih in drugih uradnih ustanovah, predstavlja tudi učni jezik v šolah. Od 1. maja 2004 je slovenščina tudi eden od uradnih jezikov Evropske unije (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index2.html>, dostop 20. 1. 2022).

Prav tako pa je v Republiki Sloveniji slovenščina **državni jezik**, saj predstavlja Slovenijo kot samostojno državo, v njej je napisana ustava (temeljni zakon države), prav tako tudi državna himna Zdravljica (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index2.html>, dostop 20. 1. 2022).

2.2 Socialne zvrsti slovenskega jezika

Ko smo ljudje v različnih okoliščinah, izbiramo različne zvrsti slovenskega jezika. Učenci govorimo drugače v šoli kot doma ali s prijatelji. Drugače se pogovarjamo, ko gremo v knjižnico, da bi si izposodili knjige, kot pa govorimo na igrišču s sosedom. Odrasli govorijo drugače na delovnem mestu kot takrat, ko se doma družijo s svojimi otroki. Naša izbira socialne zvrsti jezika je odvisna od okoliščin, v katerih smo v določenem trenutku. V grobem delimo slovenski jezik na dve glavni socialni zvrsti, in sicer na slovenski knjižni in slovenski neknjižni jezik.

2.2.1 Knjižni jezik

Slovenski knjižni jezik pozna dve različici, in sicer **knjižni zborni jezik** in **knjižni pogovorni jezik**. Uporabljamo ga na celotnem slovenskem ozemlju, zato ima za Slovence tudi združevalno vlogo.

Knjižni zborni jezik je najvišja različica jezika. Ima natančno predpisana pravila, ki so zbrana v slovnica, slovarjih, pravopisnih in drugih jezikovnih priročnikih, npr. v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, Slovenskem pravopisu, Slovenski slovnici. S knjižnim zbornim jezikom se ljudje srečamo že v otroštvu, npr. ko nam starši berejo pravljice oziroma nam jih predvajajo, sistematično pa se ga začnemo učiti v šoli. Knjižni zborni jezik se uporablja v časopisih, revijah, knjigah, učbenikih ter v nekaterih televizijskih in radijskih oddajah. Uporabljamo ga tudi, ko javno nastopamo, še posebej takrat, ko se na nastop vnaprej pripravimo (Kumer idr. 2017: 9; <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2165/index2.html>, dostop 20. 1. 2022).

Knjižni pogovorni jezik ima nekoliko manj strogo predpisana pravila. V takem govoru so dovoljene manjše napake, manjši odmiki od slovenske knjižne norme (npr. moraš povedat namesto moraš povedati, so bli namesto so bili). Uporabljamo ga, ko govorimo pred občinstvom, ne da bi se vnaprej pripravili, npr. pri pouku, na sestankih, v pogovornih oddajah na televiziji in radiu. V knjižnem pogovornem jeziku so prisotne nekatere jezikovne značilnosti, ki se od pokrajine do pokrajine razlikujejo (Kumer idr. 2017: 9; <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2165/index2.html>, dostop 20. 1. 2022).

2.2.2 Neknjižni jezik

V neknjižnem jeziku se sporazumevamo v domačem okolju, npr. z družinskimi člani, s sokraji, z vrstniki. Neknjižne oblike slovenščine so največkrat odvisne od starosti govorca in se močno razlikujejo od kraja do kraja. Neknjižne zvrsti jezika delimo na:

- prostorske zvrsti (pokrajinski pogovorni jeziki, mestne govorice, narečja) in
- interesne govorice (sleng, žargon, argo).

Prostorske zvrsti

Pokrajinski pogovorni jezik je bliže narečju kot knjižnemu jeziku. Uporablja se za vsakdanje pogovore o neuradnih, zasebnih temah. Uporabljajo ga ljudje različnih starosti in vanj vključujejo tudi besede iz žargona, slenga, redkeje iz narečja. Prebivalci večjih mest (to so pogosto središča pokrajin oz. narečnih skupin) za vsakdanje, praktično sporazumevanje uporabljajo t. i. **mestne govorice**. Pokrajinski pogovorni jezik je značilen za širše geografsko območje (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2181/index1.html>, dostop 12. 1. 2022).

Narečja oziroma dialekti spadajo med neknjižne prostorske zvrsti in se govorijo po vaseh. Ločijo se po besedišču, nekaterih glasovih in mestu naglasa v besedah. Slovenščina je med slovanskimi jeziki številčno najbolj narečno členjena, saj pozna okrog 50 narečij, ta pa se združujejo v sedem narečnih skupin, in sicer primorsko, koroško, rovtarsko, gorenjsko, dolensko, štajersko, panonsko (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2181/index2.html>, dostop 12. 1. 2022).

Na slovenska narečja so močno vplivali jeziki bližnjih narodov, torej Madžarov, Italijanov, Avstrijcev oziroma Nemcev in Hrvatov. Narečja, ki mejijo na sosednje jezike, so prevzela veliko njihovih besed. V primorskih narečjih tako uporabljajo italijanizme, v štajerskih in panonskih germanizme, v panonskih narečjih v Prekmurju oziroma ob meji z Madžarsko je veliko prevzetih besed iz madžarščine, dolenska narečja pa imajo več hrvatizmov kakor druga narečja (<https://www.gov.si/novice/2021-01-12-narecja-bogatijo-slovenski-jezik/>, dostop 15. 1. 2022).

Interesne govorice

Interesne govorice delimo na **sleng, žargon in argo**. Interesne govorice so neknjižne zvrsti jezika, ki jih v sporazumevanju uporabljajo pripadniki določene skupine ljudi, ki imajo skupne interese (npr. najstnike povezujejo generacijski interesi, učitelje povezujejo poklicni).

Sleng je interesna govorica, ki jo uporabljajo pripadniki iste starostne skupine. Najbolj znan je mladostniški sleng, ki vsebuje veliko prevzetih besed iz angleščine in se zelo hitro spreminja. Sleng se uporablja vsak dan v neuradnih zasebnih pogovorih, piše pa se po socialnih omrežjih, v zasebnih e-sporočilih in SMS-sporočilih. Pri pisanju sta za sleng značilna kombiniranje črk s števki in dodajanje simbolov (npr. smeškov), ki so izrazi razpoloženja.

Žargon je interesna govorica, ki povezuje pripadnike istega poklica. Žargonske besede se imenujejo žargonizmi. To so neuradni in nestrokovni izrazi iz posameznih strok. Med njimi je veliko popačenk iz nemščine in tudi iz angleščine.

Argo je govorica skrivnih združb, zaprtih družbenih skupin. Ta socialna vrst je namenoma zaprta, razumljiva le članom teh skupin (rokovnjaških, kriminalnih, zaporniških). Velikokrat nastane z vrivanjem istih zlogov med ostale zloge (papajščina, frtajščina, latovščina) ali z govorjenjem črk ali zlogov besed od zadaj naprej (<https://eucbeniki.sio.si/slo1/2166/index4.html>, dostop 18. 1. 2022).

2.3 Pravopis

Pravopisna pravila sva vključili v raziskovalno nalogo, saj so pomembna pri pisanju e-sporočil, npr. ko učenci pišejo učiteljem po e-pošti ali jim po e-pošti pošljejo oziroma v spletno učilnico naložijo nalogo, prav tako pa so del učnega načrta za slovenščino.

2.3.1 Velika in mala začetnica

V tem podpoglavju navajava nekaj ključnih pravil za zapis velike in male začetnice, ki jih morajo upoštevati učenci pri pisanju e-sporočil učiteljem.

– Prvo besedo v povedi vedno pišemo z veliko začetnico.

– Samostalnike delimo na lastna imena (poimenujejo posamezno bitje, posamezen zemljepisni pojav ali posamezno stvar) in splošna poimenovanja (poimenuje predstavnike posamezne vrste bitij, vrste zemljepisnih pojavov, vrste stvari, vrste snovi ter pojme). Z veliko začetnico pišemo lastna imena, z malo pa splošna poimenovanja. Če je lastno ime sestavljeno iz več besed, prvo besedo pišemo z veliko začetnico, ostale pa z malo oziroma veliko, odvisno od tega, ali so besede lastna imena ali splošna poimenovanja. To pravilo nam večinoma zadostuje; naslednja natančnejša pravila pa upoštevamo, kadar smo v dvomu.

– Z veliko začetnico pišemo:

a) osebna imena, priimke in stalne vzdevke ljudi in drugih bitij;

b) imena prebivalcev, pripadnikov ljudstev, narodov itd.;

c) zemljepisna imena: če poimenujejo trge, mesta, vas ali zaselke, imena pišemo z veliko začetnico, izjema so besede mesto, vas, trg, selo, naselje, ki jih pišemo z malo začetnico, z veliko jih pišemo le v primeru, da je prva beseda v imenu; če poimenujejo ostale zemljepisne danosti (torej tudi dele mest, vasi, trgov ali zaselkov), pišemo z veliko samo prvo besedo v takšnih imenih; kadar iz imena, ki že obstaja, naredimo novo ime, tako da mu dodamo pridevnik, se velika začetnica obstajajočega imena ohrani, pridevnik pa pišemo z veliko, ker gre za novo lastno ime;

č) lastna imena posameznih stvari (naslovi knjig, skladb, besedil, knjižnih zbirk, filmov, imena časopisov, spomenikov, prirediteljev, organizacij, skladov, društev, podjetij, ustanov); z veliko začetnico pišemo samo prvo ali edino oseb ter tiste besede znotraj imen, ki jih tudi sicer pišemo z veliko začetnico.

- Skoraj vse, kar pišemo z veliko začetnico, lahko pišemo tudi z malo, če želimo poudariti, da ne gre za poimenovanje posameznega bitja, posamezne stvari ali posameznega zemljepisnega pojava.
- Svojlilne pridevnike iz osebnih imen, priimkov in stalnih vzdevkov ljudi in drugih bitij pišemo z veliko začetnico.
- Pogosta napaka je pisanje imen praznikov, zgodovinskih dogodkov, jezikov, nagrad, industrijskih izdelkov ter pripadnikov ras, ver, gibanj, strank itd. z veliko začetnico. Vsa ta poimenovanja v Sloveniji že desetletja dogovorno pišemo z malo začetnico.
- Pogosta napaka je tudi pisanje pridevnikov na -ski/ -ški, ki so nastali iz lastnih imen, z veliko začetnico. Take pridevnike pišemo z malo začetnico. Če taki pridevniki dobijo samostojno vlogo zemljepisnega imena, jih obravnavamo kot samostalnice in pišemo z veliko, tako kot vsako zemljepisno ime.
- Kadar želimo doseči poseben učinek ali izraziti posebno spoštovanje, besede pišemo z veliko začetnico.
- Če ne poznamo stvari, o kateri govorimo, je veliko in malo začetnico nemogoče določiti. Če na primer ne vemo, ali je "kranjska gora" v besedilu, ki ga popravljamo ali pišemo, kraj ali gora, nam pravopisna pravila ne pomagajo (Ahačič 2017: 128–132).

2.3.2 Ločila

V slovenščini glede na zgradbo povedi postavljamo vejico. S postavljanjem vejice nimamo težav, če vemo, kako je zgrajen stavek in kako se stavki povezujejo v poved. V primeru, da poznamo vsa pravila za postavljanje vejice, ne poznamo pa zgradbe stavka in povedi, je zelo verjetno, da se bomo zmotili. Vejico pišemo med nadrednim in odvisnim stavkom.

Posebnosti pri postavljanju vejice:

- Če stoji odvisni stavek znotraj glavnega stavka, pišemo vejico pred in za odvisnim stavkom.
- Če je na začetku odvisnega stavka več veznikov (ali če veznik sestavlja več besed), pišemo vejico samo pred prvim veznikom.
- To storimo tudi, če je prvi od več veznikov priredni veznik in pred njim ne bi stala vejica.
- Vejico pišemo med prirednimi stavki ali prirednimi deli stavkov (besedami in besednimi zvezami).
- Pred naslednjimi prirednimi vezniki (in pred njihovimi sopomenkami) vejice ne pišemo: vezalni vezniki, ločilni vezniki, stopnjevalna veznika.
- Pred veznikoma kot in kakor pišemo vejico samo, če uvajata odvisni stavek.
- V prirednem razmerju lahko stoji tudi več enakovrednih odvisnikov, odvisnih od enega samega nadrednega stavka. V tem primeru med njimi vejico pišemo po pravilih za priredja.
- Vejico pišemo pred in za polstavkom, pastavkom ali besedo, ki jo posebej izpostavljamo. Kadar vrstni red obrnemo, vejice ne pišemo, če ne dobimo novega polstavka. O tem, ali ga dobimo ali ne, moramo presoditi sami. Pravilno je oboje. Če je odvisnik skrajšan v stavčni člen, ki ni odvisnik, vejice ne pišemo.

- Pomišljaj je v slovenščini nekoliko daljši kot vezaj (tega uporabljamo pri deljenju besed). Na računalniku ga običajno vnesemo z bližnjico Ctrl (ali Cmd) in -, na tablicah in pametnih telefonih pa se običajno odkrije nad tipko za vezaj.
- Če želimo določen del povedi še posebej ločiti od drugega, namesto vejice uporabimo pomišljaj. Pred njim in za njim vedno pišemo presledek, razen če predstavlja 'od ... do'. Takrat presledkov ne sme biti.
- Vezaj rabimo, kadar delimo besede in kadar sklanjamo kratice in krajšave. Vezaj v zloženkah nam pove, kakšen je njihov pomen (ali so sestavine v prirednem ali podrednem razmerju), lahko pa ločuje tudi številko ali črko od preostanka besede. Če je del tvorjenke zapisan s številko ali črko, je z drugim delom besede povezan z vezajem. Med deli dvojnega imena stoji pred in za vezajem presledek.
- Glede na vsebino stavka v povedi rabimo tudi piko, klicaj in vprašaj. Pred temi ločili ali dvopičjem ne sme biti presledka, pred tropičjem in oklepajem ter zaklepajem pa mora biti. Če za tropičjem ni presledka, to pomeni, da del besede manjka. Podpičje pišemo, če želimo tesneje povezati več povedi, to pomeni, da lahko iz dveh ali več povedi naredimo eno (Ahačič 2017: 133–138).

2.3.3 Elektronsko sporočanje

Elektronsko sporočanje oziroma e-sporočanje je hitrejši način dopisovanja med sporočevalcem in naslovnikom. Sporočevalec pošlje prek spletnega omrežja elektronsko sporočilo na naslovnikov elektronski naslov.

E-sporočanje je ustrezno, če:

1. Najprej ustrezno nagovorimo naslovnika sporočila.
2. Vključimo ključne informacije.
3. Ne pozabimo dodati dokumenta v priponko, če ga pošiljamo.
4. Zaključimo s pozdravom in podpisom (z imenom in priimkom) (Kumer, V., idr. 2016: 13).

2.4 Jezikovni priročniki in spletni viri

Slovenska slovnica (Toporišič 2004) je jezikovni priročnik, ki nam ponuja pojasnitev pojmov, pravopisna in slovnična pravila. Vsebuje naslednja poglavja: Zvrstnost slovenskega jezika, Glasoslovje, Besedoslovje, Besedotvorje, Oblikoslovje in Skladnja. Njen avtor je Jože Toporišič.

Slovenski pravopis (2001; dostopen tudi na portalu www.fran.si, dostop 19. 1. 2022) je zbirka pravil o pisavi, rabi črk in ločil, pisanju skupaj ali narazen in deljenju besed. Sestavljen je iz dveh delov: pravil ter iz pravopisnega slovarja. V prvem delu so poglavja Nauk o pisnih znamenjih, Pravopis, Glasoslovje, Oblikoslovje, Besedotvorje,

Zvrstnost, Preglednice, Slovarček jezikoslovnih izrazov, Dodatek, Slovaropisna pravila. Sledi slovarski del.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (druga izdaja: 2014; dostopna na portalu www.fran.si, dostop 19. 1. 2022) je slovar, ki je nastal na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša. Je ena izmed najpomembnejših knjižnih izdaj o slovenskem knjižnem jeziku. V njem najdemo razlage besed, informacije o tem, kako se besede uporabljajo, kako se besede pišejo in izgovarjajo, kakšen naglas in intonacijo imajo, kako se pregibajo, katere pomene imajo in kakšni so odnosi med pomeni. Poleg tega slovar ponuja tudi proste in stalne besedne zveze, npr. pogovore.

Spletni viri

Portal **Fran** (www.fran.si, dostop 19. 1. 2022) je skupek 36 slovarjev, jezikovnega atlasa in dveh jezikovnih svetovalnic. Omogoča zelo enostavno iskanje razlag slovenskih besed, njihovega pregibanja, pravopisnih lastnosti. Z njegovo pomočjo lahko učenci in dijaki rešijo marsikatero jezikovno težavo, ko besedila tvorijo ali jih sami sprejemajo.

Portal **Franček** (www.francek.si, dostop 19. 1. 2022) je slovar, namenjen predvsem osnovnošolcem in srednješolcem. Posebej prilagojen je za tri starostne skupine: od 1. do 5. razreda; od 6. do 9. razreda; za srednješolce. Za mlajše učence je uporaba zelo enostavna, veliko je slikovnega gradiva, gesla so enostavno prikazana.

Na spletni strani **Amebis Besana** (www.besana.amebis.si, dostop 20. 1. 2022) lahko najdemo avtomatsko lektorico, ki preverja slovnične napake in smiselnost besedila. Popravlja tudi vsebinske napake. Poleg tega lahko na tej spletni strani preverjamo ustrezno pregibanje besed (npr. sklanjanje samostalnikov, spreganje glagolov).

2.5 Učni načrt za slovenščino (2018)

Učni načrt predvideva, da že otroci v prvem triletju osnovne šole spoznajo razliko med knjižnim in neknjižnim jezikom. Že takrat mora učenec govoriti knjižno pri govornih nastopih, pravilno pisati besede z nekritičnimi glasovi, pisati predlog ločeno od naslednje besede, pisati začetek povedi z veliko začetnico, pravilno uporabljati vejico pri naštevanju. Zahteva se tudi, da učenci opazujejo, primerjajo, poimenujejo in opisujejo različne stvari. Učenci in učenke razvijajo pravorečno zmožnost tako, da so med poslušanjem posnetih ali glasno branih besedil v knjižnem jeziku pozorni na knjižno izreko besed in povedi ter si jo skušajo zapomniti, nato jo posnemajo, vadijo in utrujejo. Vadijo knjižno izreko zanje kritičnih besed in si jo skušajo zapomniti. Med govornim nastopanjem skušajo govoriti čim bolj knjižno in razločno. Prepoznajo svojo in tujo neknjižno izreko ter besede izgovarjajo knjižno.

V drugem triletju se predvideva, da si otroci pri pisanju po potrebi pomagajo s pravopisnimi priročniki v knjižni in neknjižni obliki, pri oblikovanju besedil z računalnikom pa uporabljajo pregledovalnik, urejevalnike in črkovalnike besedil. Učenke in učenci opazujejo, primerjajo, prepoznavajo in poimenujejo sporazumevalne dejavnosti in razna sredstva za sporazumevanje; svoj prvi jezik, okoliščine njegove rabe in svoje razmerje do njega; poimenovalne, izgovorne in pisne podrobnosti in razlike med svojim prvim jezikom in slovenščino (če ta ni njihov prvi jezik); vlogo slovenščine v svojem življenju, okoliščine njene rabe in svoje razmerje do nje. Poznajo tudi status slovenščine zunaj RS, državne jezike v sosednjih državah, tuji jezik, ki se ga učijo, vzroke za njegovo učenje ter izgovorne, pisne in slovnične podrobnosti in razlike med njimi in slovenščino. Prav tako poznajo okoliščine za rabo knjižnega (zbornega) in neknjižnega jezika.

V tretjem triletju pa učni načrt za slovenščino predvideva, da učenci ločijo lastnosti zbornega jezika od knjižnega pogovornega jezika, svojega narečja oz. pokrajinskega pogovornega jezika in najstniškega slenga ter ustrezne okoliščine za rabo teh jezikovnih zvrsti. Učenci razumejo pojme, kot sta knjižni zborni in pogovorni jezik. Učenke in učenci razvijajo pravorečno zmožnost, tako da vadijo in utrjujejo knjižno izreko besed, povedi in besedil. Glasno izgovarjajo besede in opisujejo njihovo izreko. Med govornimi nastopi govorijo knjižno in razločno. Učenke in učenci razvijajo slogovno zmožnost tako, da v svojih besedilih in besedilih drugih prepoznavajo neustrezne besede in besedne zveze ter jih zamenjajo z ustreznějšími.

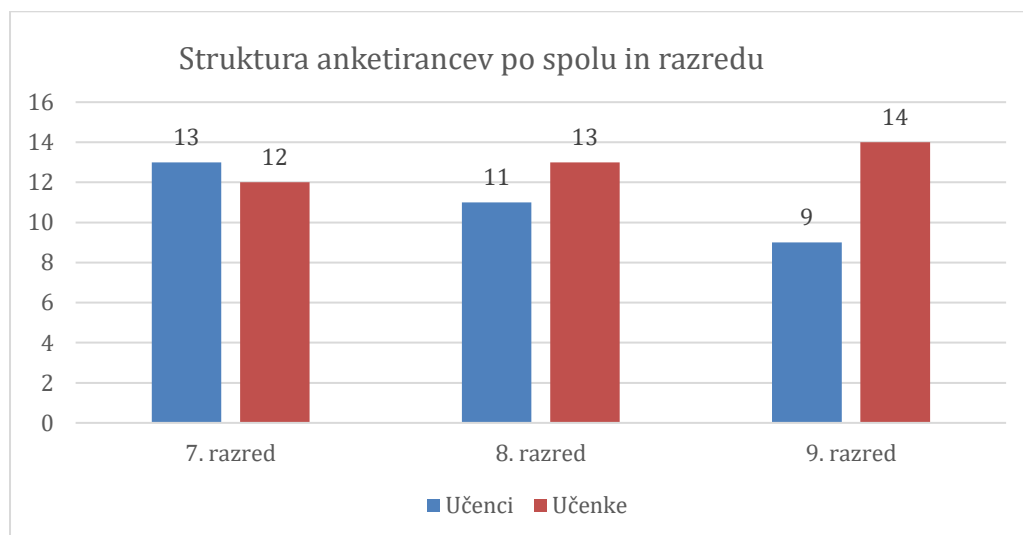
3 Empirični del

V tem delu sva najprej predstavili rezultate in analizo prve ankete »**Anketni vprašalnik o rabi slovenskega jezika pri učencih v zadnjem triletju osnovne šole**«, v kateri je sodelovalo 135 učencev I. osnovne šole Celje. Veljavnih je bilo 72 anketnih vprašalnikov. V drugi anketi »**Anketni vprašalnik o rabi slovenskega jezika pri učencih v zadnjem triletju osnovne šole**« pa je bilo skupno anketiranih 20 učiteljev predmetnega pouka I. osnovne šole Celje.

3.1 Analiza anketnega vprašalnika za učence

V januarju 2022 sva med učence zadnjega triletja osnovne šole (7., 8., 9. razred) razdelili 135 anketnih vprašalnikov. Vprašalnik je bil sestavljen iz 11 vprašanj. Upoštevali sva jih lahko le 72, saj so bile ostale ankete neveljavne (za neveljavne sva šteli tiste vprašalnike, pri katerih učenci niso odgovorili na vsa vprašanja, pri vprašanjih z enim možnim odgovorom so obkrožali več odgovorov ipd.).

3.1.1 Struktura anketirancev po spolu in razredu (1. in 2. anketno vprašanje)

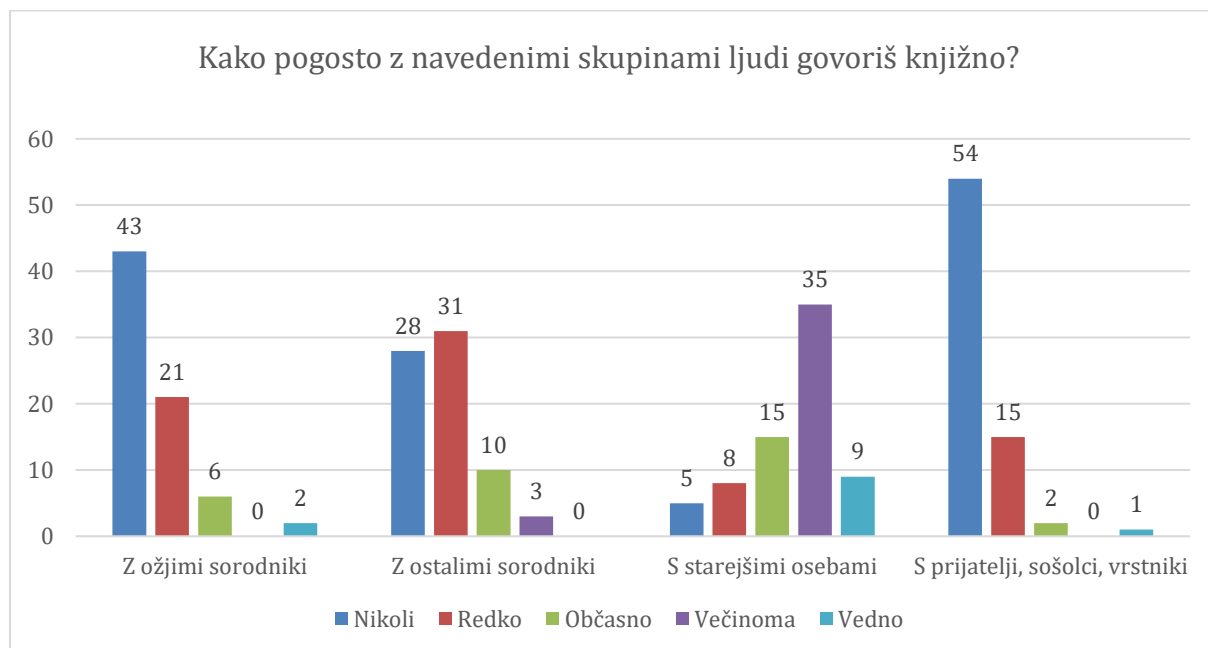
Graf 1: Struktura anketirancev po spolu in razredu

Tabela 1: Anketiranci po spolu in razredu

	Učenci	Učenske	Skupaj
7. razred	13	12	25
8. razred	11	13	24
9. razred	9	14	23
Skupaj	33	39	

Veljavnih je bilo 72 anketnih vprašalnikov, od tega 25 v 7. razredu, 24 v 8. razredu in 23 v 9. razredu. Veljavnih je bilo 33 anketnih vprašalnikov učencev in 39 anketnih vprašalnikov učenk.

3.1.2 Struktura odgovorov na 3. anketno vprašanje

Graf 2: Raba knjižnega jezika pri učencih z izbranimi skupinami ljudi

Tabela 2: Raba knjižnega jezika pri učencih z izbranimi skupinami ljudi

	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, starimi starši)	43	21	6	0	2
Z ostalimi sorodniki	28	31	10	3	0
S starejšimi osebami	5	8	15	35	9
S prijatelji, sošolci, vrstniki	54	15	2	0	1

Iz odgovorov ugotavlja, da večina, in sicer kar 43 učencev (60 %) nikoli ne govori knjižno z ožjimi sorodniki, 21 učencev (29 %) redko govori knjižno, 6 učencev (8 %) občasno, samo 2 učenca (3 %) pa vedno govorita knjižno.

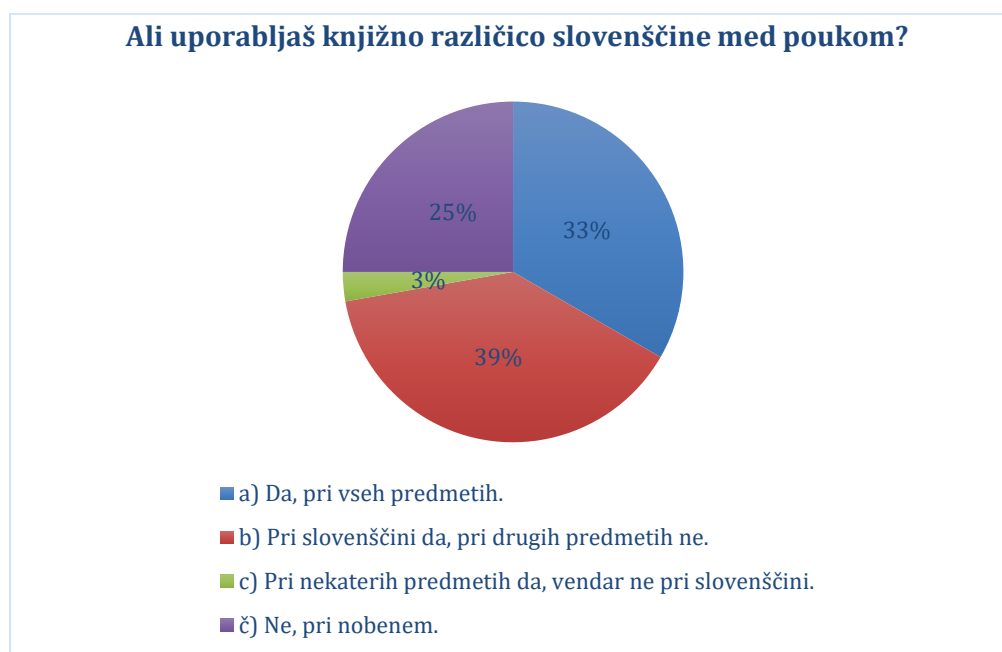
Z ostalimi (daljnimi) sorodniki 39 % učencev (28 učencev) nikoli ne govori knjižno, 43 % učencev (31) redko uporablja knjižni jezik, 14 % (10 učencev) občasno govori knjižno, 4 % (3 učenci) pa večinoma govorijo knjižno. Nihče ni izbral odgovora »Vedno«.

S starejšimi osebami nikoli ne govori knjižno 7 % učencev (5 učencev), 11 % (8 učencev) redko govori knjižno, 21 % (15 učencev) občasno, 49 % (35 učencev) večinoma govori knjižno in 12 % (9 učencev) vedno govori knjižno.

Ko se sporazumevajo s prijatelji, sošolci in vrstniki, 75 % (54 učencev) nikoli ne uporablja knjižnega jezika, 21 % (15 učencev) redko uporablja knjižni jezik, 3 % (2 učenca) občasno in samo 1 % (1 učenec) vedno uporablja knjižni jezik.

Z analizo odgovorov pri tem vprašanju lahko potrdimo 1. hipotezo, da učenci s sorodniki, vrstniki in prijatelji večinoma ne komunicirajo v knjižnem jeziku.

3.1.3 Struktura odgovorov na 4. anketno vprašanje

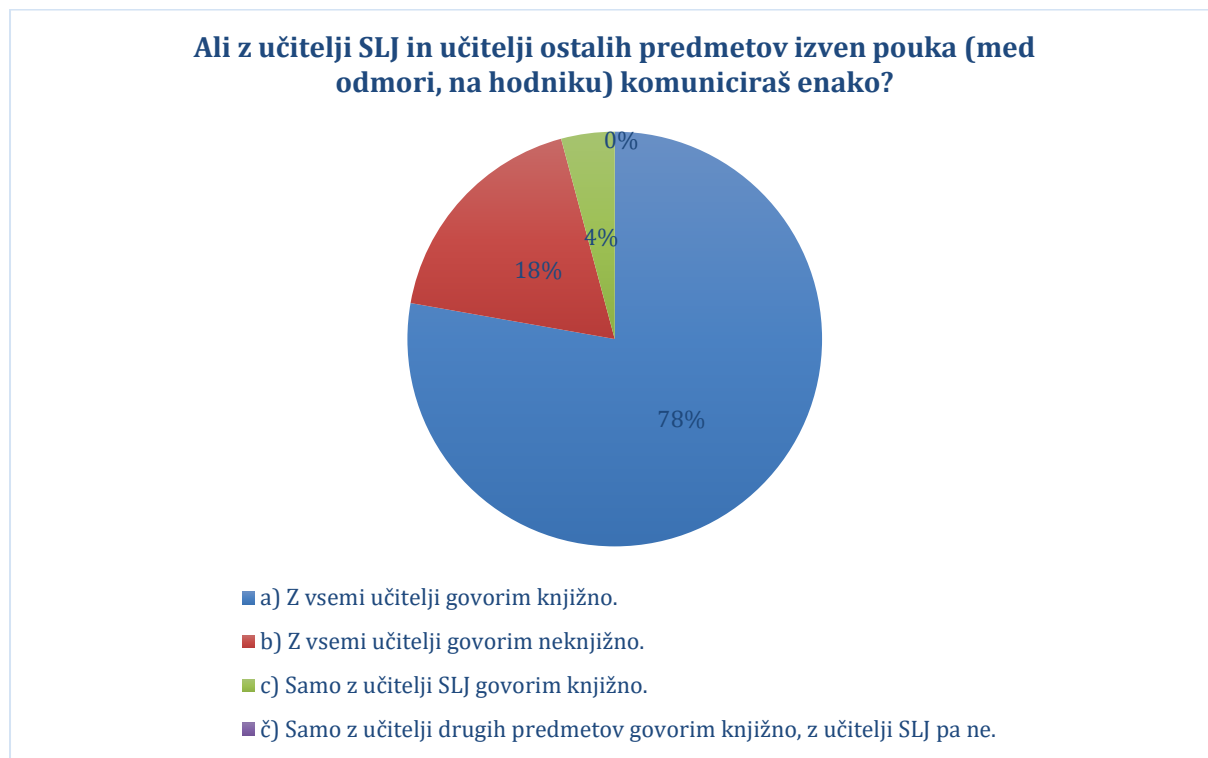
Graf 3: Raba knjižnega jezika pri učencih med poukom

Tabela 3: Raba knjižnega jezika pri učencih med poukom

Odgovor	a) Da, pri vseh predmetih.	b) Pri slovenščini da, pri drugih predmetih ne.	c) Pri nekaterih predmetih da, vendar ne pri slovenščini.	č) Ne, pri nobenem.
Število	24	28	2	18

Ugotavlja, da je največ učencev, in sicer 39 % (28 učencev), na 4. anketno vprašanje odgovorilo, da govorijo knjižno pri slovenščini, pri drugih predmetih pa ne. 33 % (24 učencev) govori knjižno pri vseh predmetih. Pri nobenem predmetu ne govori knjižno 25 % učencev (oziroma 18 učencev). Najmanj učencev, in sicer samo 3 % (2 učenca), pa je odgovorilo, da pri nekaterih predmetih govorijo knjižno, vendar ne pri slovenščini.

3.1.4 Struktura odgovorov na 5. anketno vprašanje

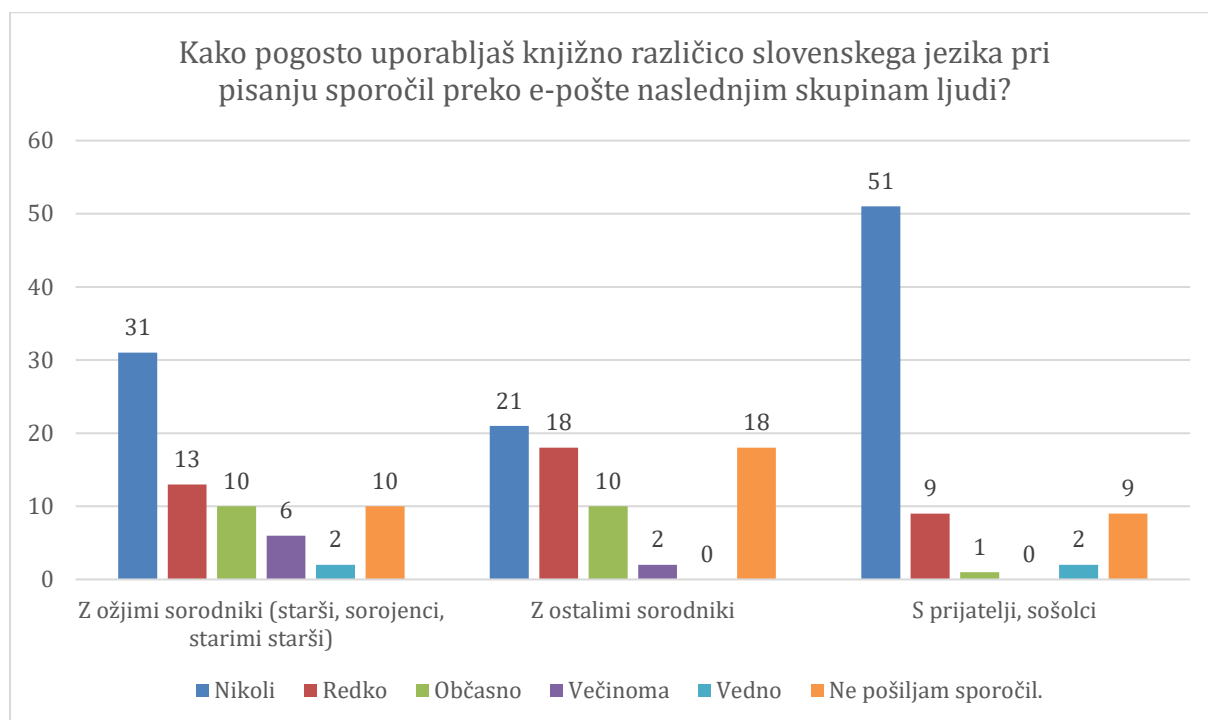
Graf 4: Raba knjižnega jezika v sporazumevanju z učitelji SLJ in učitelji ostalih predmetov izven pouka

Tabela 4: Raba knjižnega jezika v sporazumevanju z učitelji SLJ in učitelji ostalih predmetov izven pouka

Odgovor	a) Z vsemi učitelji govorim knjižno.	b) Z vsemi učitelji govorim neknjižno.	c) Samo z učitelji SLJ govorim knjižno.	č) Samo z učitelji drugih predmetov govorim knjižno, z učitelji SLJ pa ne.
Število	56	13	3	0

Pri analizi 5. anketnega vprašanja ugotavljava, da 78 % učencev (56 učencev) govori knjižno z učitelji izven pouka, 18 % (13 učencev) govori z vsemi neknjižno, 4 % (3 učenci) govorijo knjižno samo z učitelji SLJ (slovenščine), nihče pa ni izbral odgovora, da govori knjižno z učitelji drugih predmetov, z učitelji SLJ pa ne. Velika večina učencev torej trdi, da z učitelji izven pouka govori knjižno.

3.1.5 Struktura odgovorov na 6. anketno vprašanje

Graf 5: Raba knjižnega jezika pri pisanju e-sporočil izbranim skupinam ljudi

Tabela 5: Raba knjižnega jezika pri pisanju e-sporočil izbranim skupinam ljudi

	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno	Ne pošiljam sporočil.
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, starimi starši)	31	13	10	6	2	10
Z ostalimi sorodniki	21	18	10	2	0	18
S prijatelji, sošolci	51	9	1	0	2	9

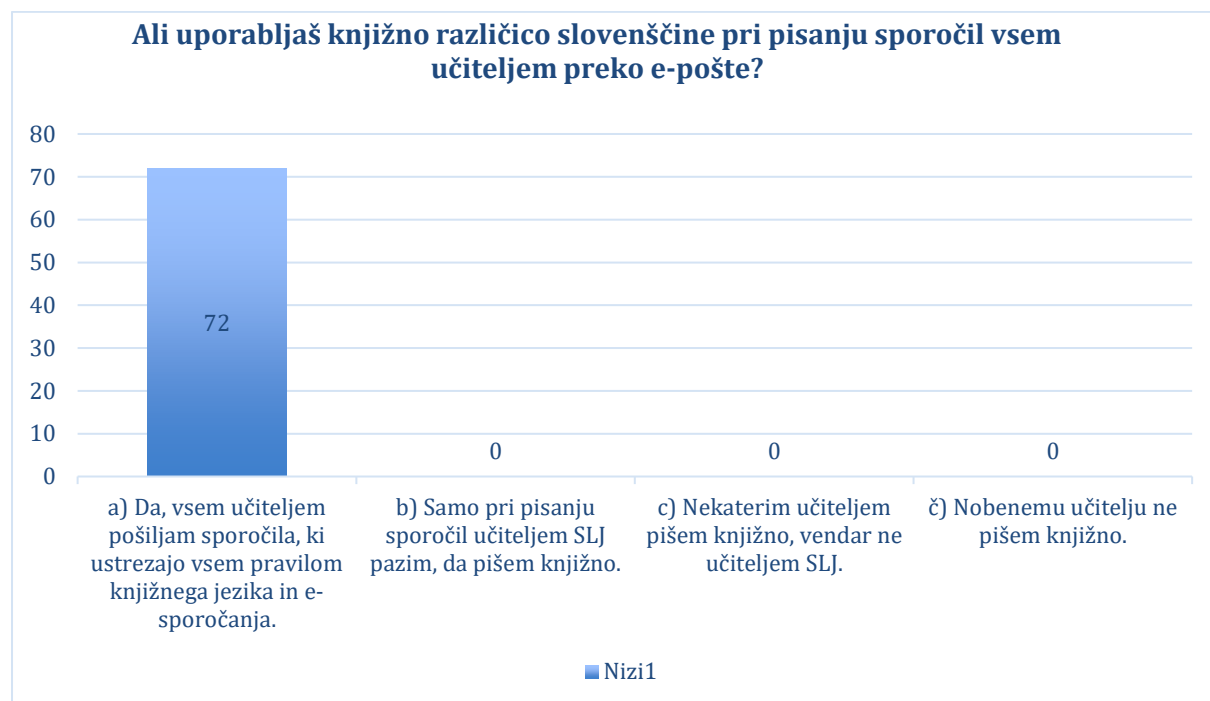
Največ učencev je pri vseh možnih skupinah odgovorilo, da pri pisanju ne uporabljajo knjižnega jezika. Odgovora "Redko" in "Ne pošiljam sporočil" sta si bila skoraj enakovredna, najmanj učencev pa e-sporočila vedno piše knjižno.

Ugotovili sva, da ožjim sorodnikom 31 (43 %) učencev nikoli ne pošilja e-sporočil v knjižnem jeziku, 13 (18 %) jih redko, 10 (14 %) jih občasno, 6 (8 %) jih večinoma, 2 (3 %) jih vedno in 10 (14 %) pa e-sporočil sploh ne pošilja.

Ostalim sorodnikom jih 21 (30 %) piše neknjižno, 18 (26 %) jih redko piše knjižno, 10 (15 %) jih občasno, 2 (3 %) jih večinoma, 18 (26 %) pa e-sporočil ostalim sorodnikom sploh ne pošilja.

Prijateljem in sošolcem e-sporočila nikoli ne piše knjižno 51 (70 %) učencev, 9 (12 %) jih redko piše knjižno, 1 (2 %) jih občasno piše knjižno, 1 (1 %) jih večinoma piše knjižno, 2 (3 %) jih vedno pišeta knjižno in 9 (12 %) učencev sošolcem in prijateljem ne pošilja e-sporočil.

3.1.6 Struktura odgovorov na 7. anketno vprašanje

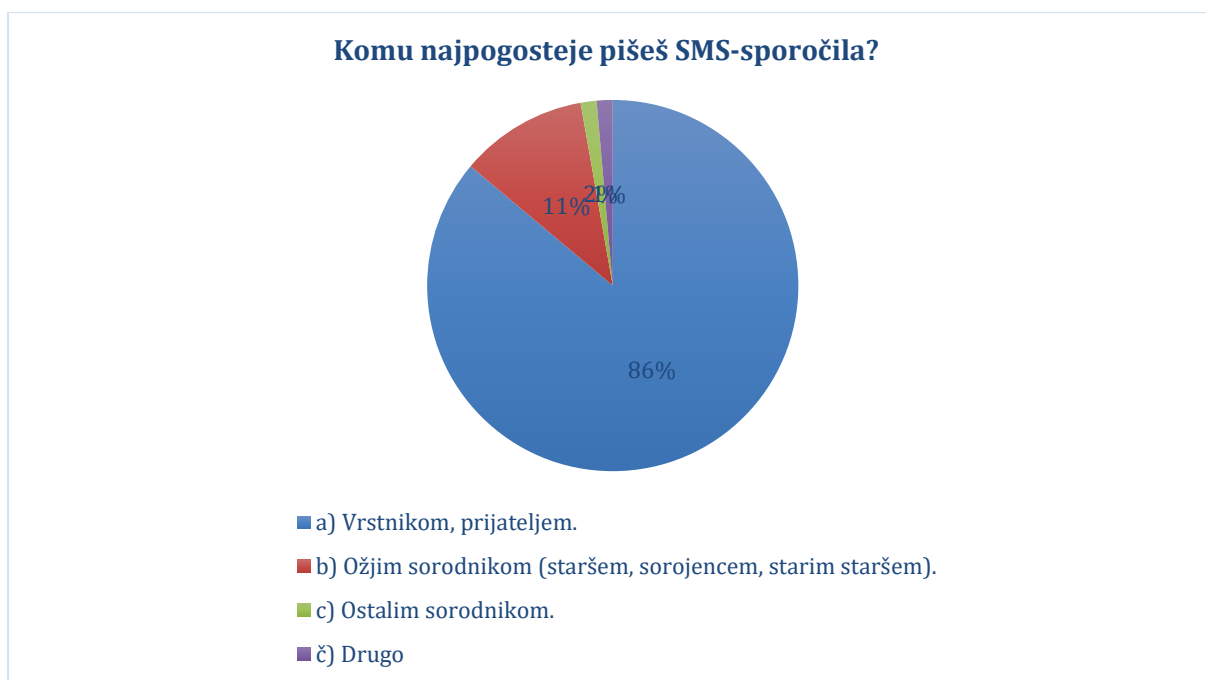
Graf 6: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil učiteljem preko e-pošte

Tabela 6: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil učiteljem preko e-pošte

Odgovor	a) Da, vsem učiteljem pošiljam sporočila, ki ustrezajo vsem pravilom knjižnega jezika in e-sporočanja.	b) Samo pri pisanju sporočil učiteljem SLJ pazim, da pišem knjižno.	c) Nekaterim učiteljem pišem knjižno, vendar ne učiteljem SLJ.	č) Nobenemu učitelju ne pišem knjižno.
Število	72	0	0	0

Vsi učenci (100 %) so na sedmo vprašanje odgovorili, da vsem učiteljem pošiljajo e-sporočila, ki ustrezajo vsem pravilom knjižnega jezika in e-sporočanja.

3.1.7 Struktura odgovorov na 8. anketno vprašanje

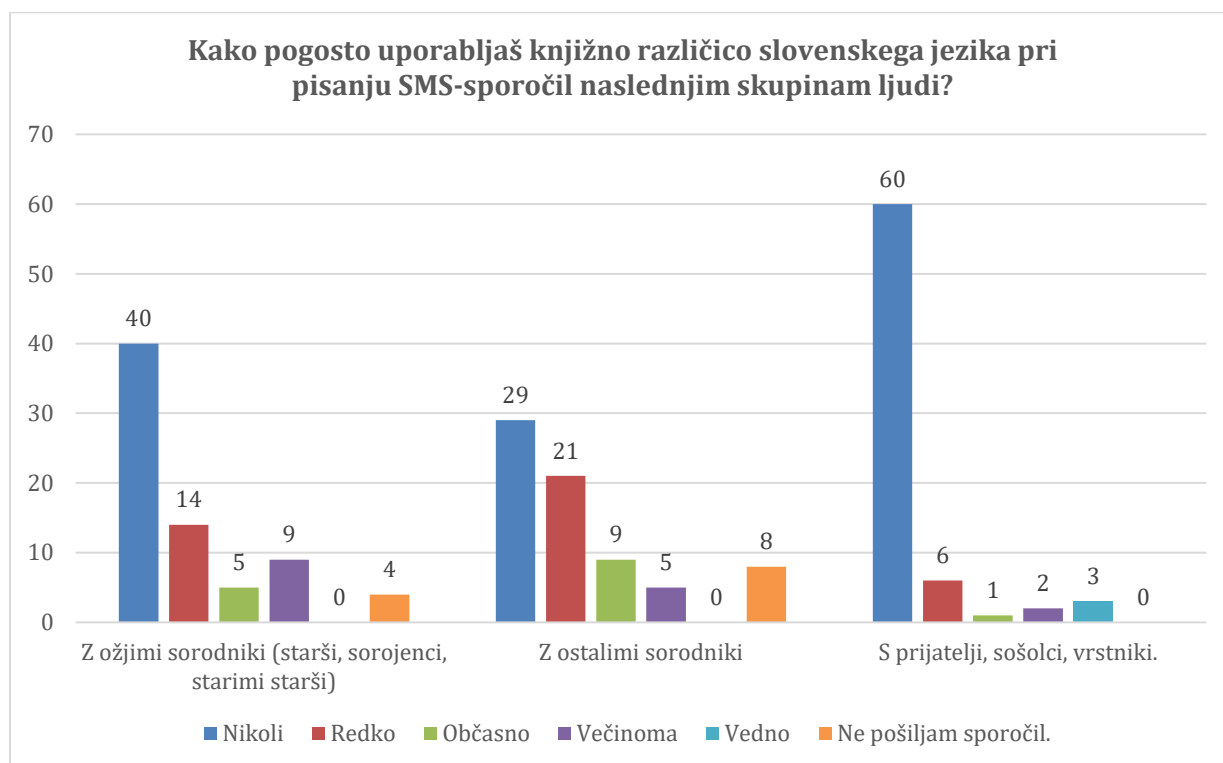
Graf 7: Komunikacija učencev preko SMS-sporočil

Tabela 7: Komunikacija učencev preko SMS-sporočil

Odgovor	a) Vrstnikom, prijateljem.	b) Ožjim sorodnikom (staršem, sorojencem, starim staršem).	c) Ostalim sorodnikom.	č) Drugo:
Število	62	8	1	1

Ugotavlja, da učenci najpogosteje (86 % učencev oziroma 62 učencev) pišejo SMS-sporočila vrstnikom, prijateljem. 11 % (8 učencev) najpogosteje piše sporočila ožjim sorodnikom (torej staršem, sorojencem, starim staršem), 1 % učencev (1 učenec) pa najpogosteje piše sporočila ostalim sorodnikom, prav tako 1 % učencev (1 učenec) je izbral zadnjo možnost, pri kateri je dopisal odgovor: »Učiteljem.«

3.1.8 Struktura odgovorov na 9. anketno vprašanje

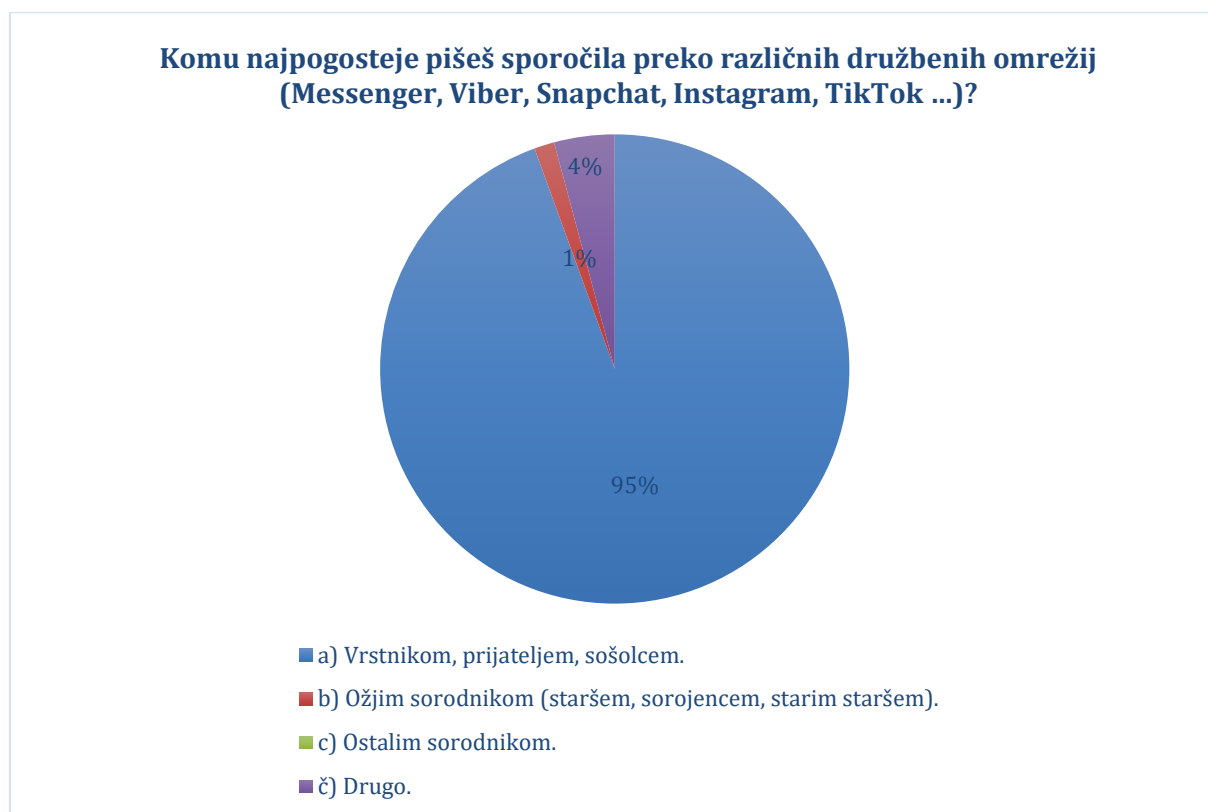
Graf 8: Raba knjižnega jezika pri pisanju SMS-sporočil izbranim skupinam ljudi

Tabela 8: Raba knjižnega jezika pri pisanju SMS-sporočil izbranim skupinam ljudi

	Nikoli	Redko	Občasno	Večino ma	Vedno	Ne pošiljam sporočil.
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, starimi starši)	40	14	5	9	0	4
Z ostalimi sorodniki	29	21	9	5	0	8
S prijatelji, sošolci, vrstniki.	60	6	1	2	3	0

Pri vseh skupinah oseb je bil večinski odgovor učencev, da nikoli ne uporabljajo knjižnega jezika (najbolj izrazito je to pri zadnji skupini – prijatelji, sošolci, vrstniki, kjer 60 učencev (83 %) nikoli ne piše v knjižnem jeziku), najmanj učencev pa je pri vseh skupinah izbralo odgovor, da vedno uporabljajo knjižni jezik. To nama potrdi še eno izmed hipotez, da torej učenci s sorodniki, vrstniki in prijatelji preko SMS-sporočil ne komunicirajo v knjižnem jeziku.

3.1.9 Struktura odgovorov na 10. anketno vprašanje

Graf 9: Komunikacija učencev preko različnih družbenih omrežij

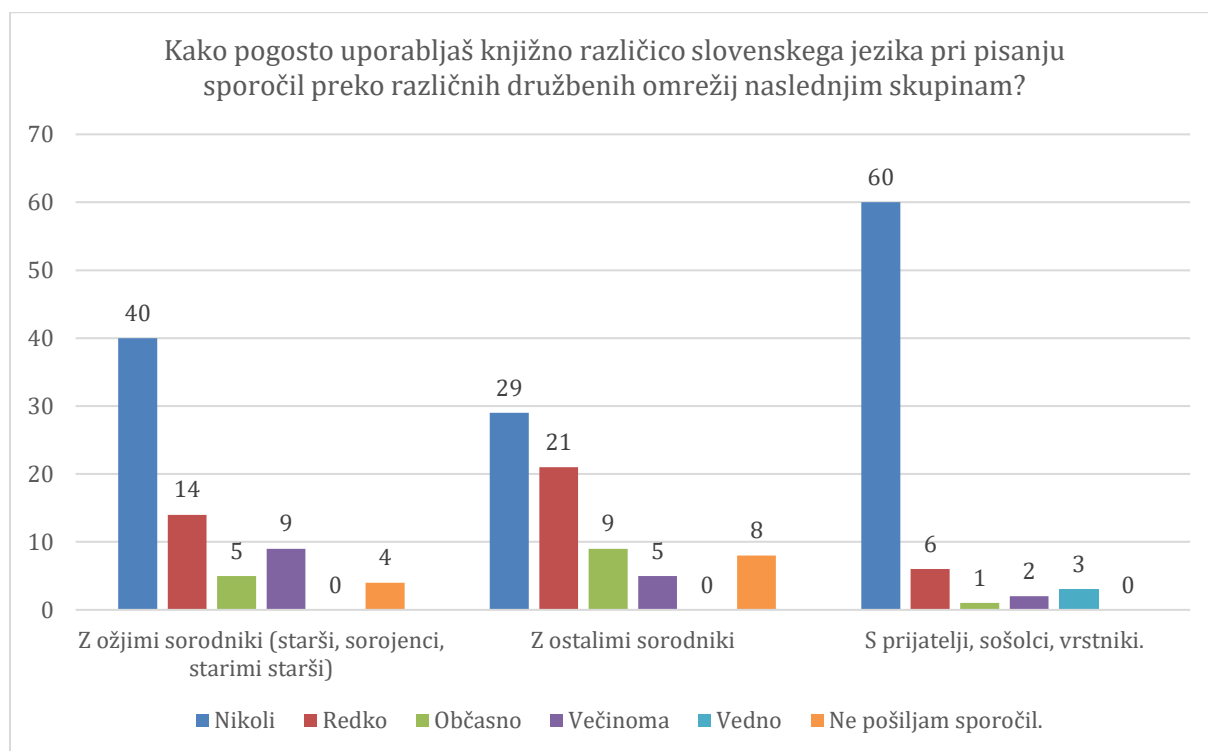
Tabela 9: Komunikacija učencev preko različnih družbenih omrežij

Odgovor	a) Vrstnikom, prijateljem, sošolcem.	b) Ožjim sorodnikom (staršem, sorojencem, starim staršem).	c) Ostalim sorodnikom.	č) Drugo: _____,
Število	68	1	0	3

Večina učencev (95 % oziroma 68 učencev) si preko družbenih omrežij dopisuje z vrstniki, prijatelji in sošolci, le nekateri pa so izbrali druge odgovore. 4 % učencev (3 učenci) je izbralo odgovor »Drugo«, pri tem pa so navedli naslednje odgovore:

- Punci.
- Ne pošiljam jih.
- Ni pomembno.

3.1.10 Struktura odgovorov na 11. anketno vprašanje

Graf 10: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil preko družbenih omrežij izbranim skupinam ljudi

Tabela 10: Raba knjižnega jezika pri pisanju sporočil preko družbenih omrežij izbranim skupinam ljudi

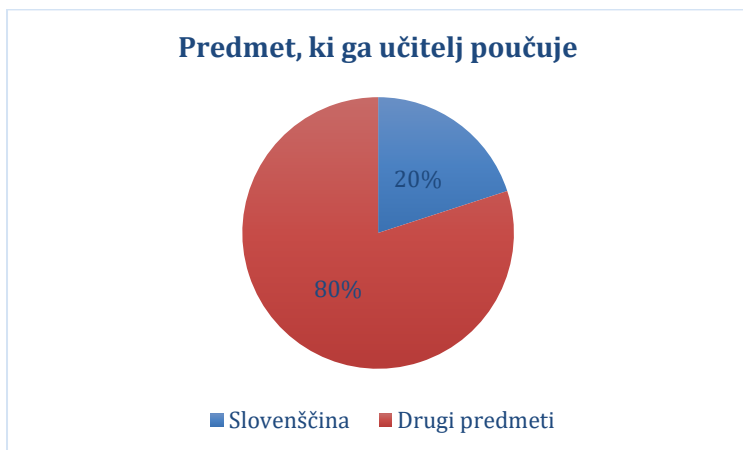
	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno	Ne pošiljam sporočil.
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, starimi starši)	40	14	5	9	0	4
Z ostalimi sorodniki	29	21	9	5	0	8
S prijatelji, sošolci, vrstniki.	60	6	1	2	3	0

Kakor sva pričakovali, večina učencev preko družbenih omrežij ne komunicira v knjižnem jeziku, kar lahko potrdi še eno izmed najinih hipotez. Le majhen delež učencev je izbral odgovore "Občasno", "Večinoma" in "Vedno". Ugotavlja tudi, da nekaj učencev ne pošilja sporočil ožjim in ostalim sorodnikom, nihče pa ni označil, da ne pošilja sporočil preko družbenih omrežij prijateljem, sošolcem in vrstnikom.

3.2 Analiza anketnega vprašalnika za učitelje

Anketni vprašalnik za učitelje sva razdelili 20 učiteljem, ki poučujejo učence od 7. do 9. razreda. Vseh 20 vprašalnikov je bilo veljavnih.

3.2.1 Predmet poučevanja in delovna doba anketiranih učiteljev

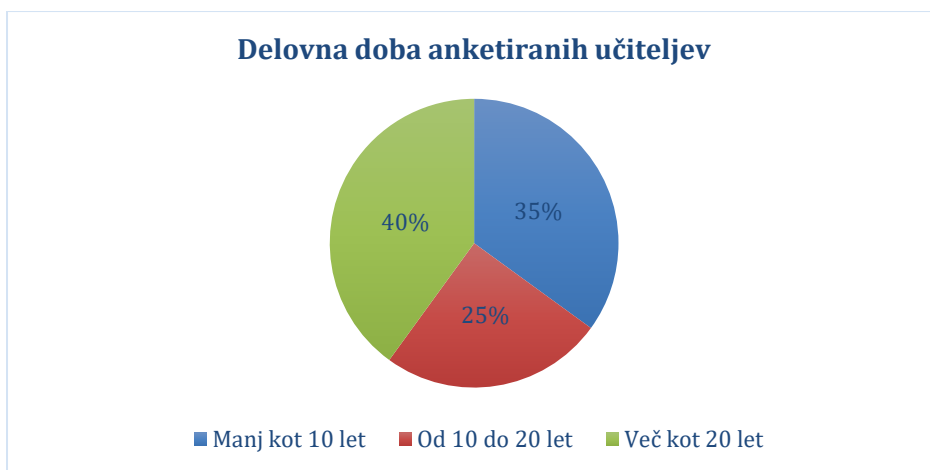

Graf 11: Predmet, ki ga anketirani učitelj poučuje

Tabela 11: Predmet, ki ga anketirani učitelj poučuje

Odgovor	Slovenščina	Drugi predmeti
Število	4	16

Anketni vprašalnik so izpolnili 4 učitelji slovenščine ter 16 učiteljev drugih predmetov: 3 učitelji vzgojnih predmetov (šport, likovna umetnost), 3 učitelji družboslovnih predmetov (geografija, zgodovina), 3 učitelji tujih jezikov (angleščina, nemščina) ter 7 učiteljev naravoslovnih predmetov (biologija, naravoslovje, matematika, računalništvo).

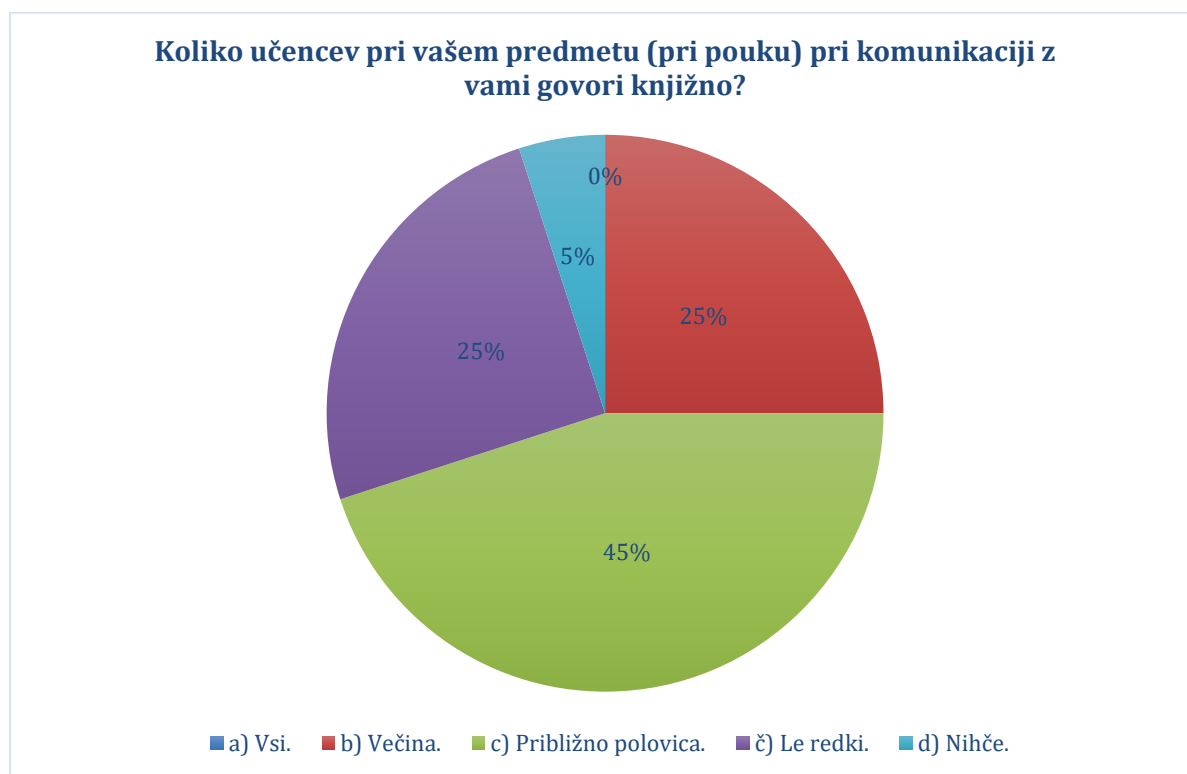
Graf 12: Delovna doba anketiranih učiteljev

Tabela 12: Delovna doba anketiranih učiteljev

Odgovor	Manj kot 10 let	Od 10 do 20 let	Več kot 20 let
Število	7	5	8

Med učitelji, ki so izpolnili anketo, ima 35 % učiteljev (7 učiteljev) manj kot 10 let delovne dobe, 25 % učiteljev (5 učiteljev) ima od 10 do 20 let delovne dobe, 40 % učiteljev (8 učiteljev) pa ima več kot 20 let delovne dobe.

3.2.2 Struktura odgovorov na 3. anketno vprašanje

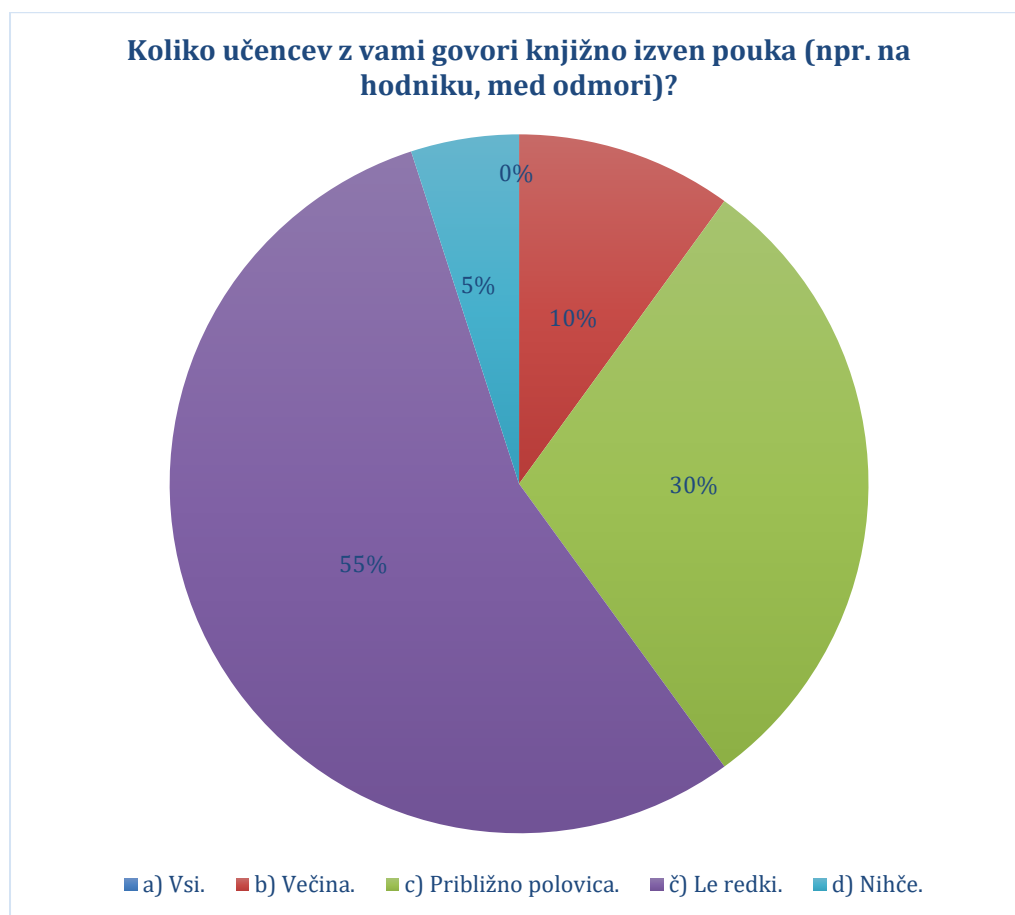
Graf 13: Raba knjižnega jezika učencev pri pouku

Tabela 13: Raba knjižnega jezika učencev pri pouku

Odgovor	a) Vsi.	b) Večina.	c) Približno polovica.	č) Le redki.	d) Nihče.
Število	0	5	9	5	1

Največ učiteljev (45 % oziroma 9 učiteljev) je izbralo odgovor »Približno polovica«. Nihče ni izbral odgovora »Vsi«. Od štirih učiteljev slovenščine, ki so sodelovali pri anketnem vprašalniku, sta dva obkrožila odgovor »Približno polovica«, eden »Le redki« in eden »Večina«. Samo en učitelj je izbral odgovor »Nihče«.

3.2.3 Struktura odgovorov na 4. anketno vprašanje

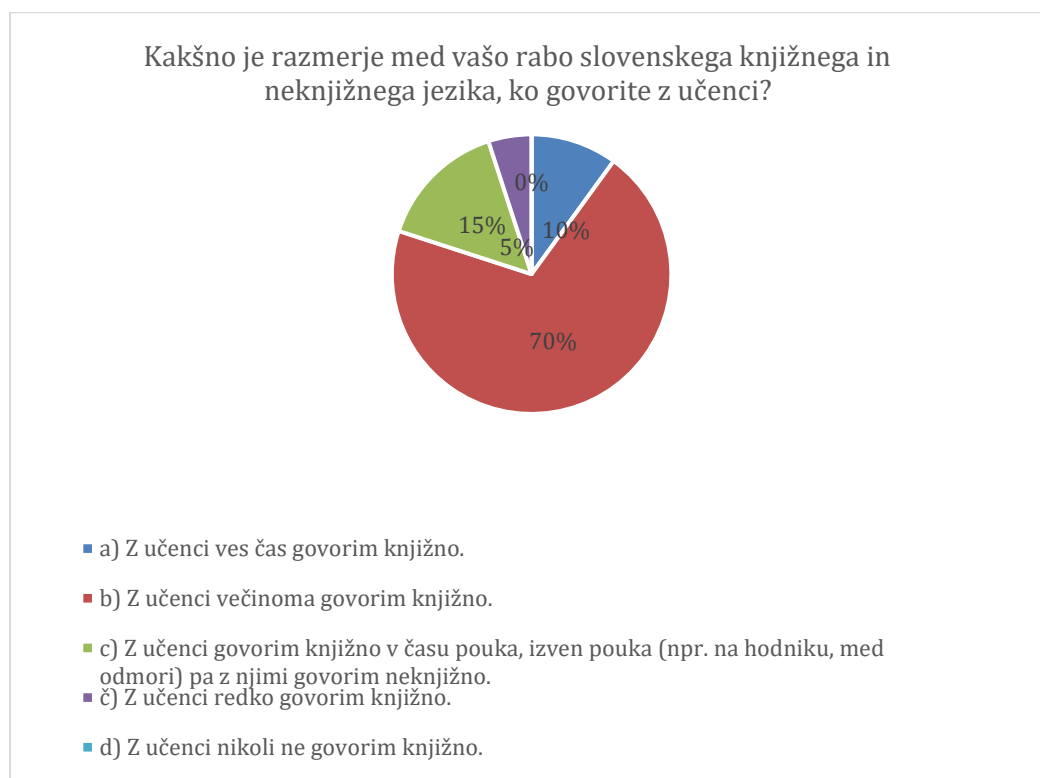
Graf 14: Raba knjižnega jezika učencev izven pouka

Tabela 14: Raba knjižnega jezika učencev izven pouka

Odgovor	a) Vsi.	b) Večina.	c) Približno polovica.	č) Le redki.	d) Nihče.
Število	0	2	6	11	1

55 % učiteljev (11 učiteljev) je izbralo odgovor »Le redki«, ponovno pa nihče ni izbral odgovora »Vsi«. Učitelji slovenščine so pri tem grafu izbirali odgovore tako: eden je izbral »Približno polovica«, preostali trije pa odgovor »Le redki«. Učitelja športa, ki sta izpolnjevala vprašalnik, sta izbrala odgovora »Nihče« in »Le redki«.

3.2.4 Struktura odgovorov na 5. anketno vprašanje

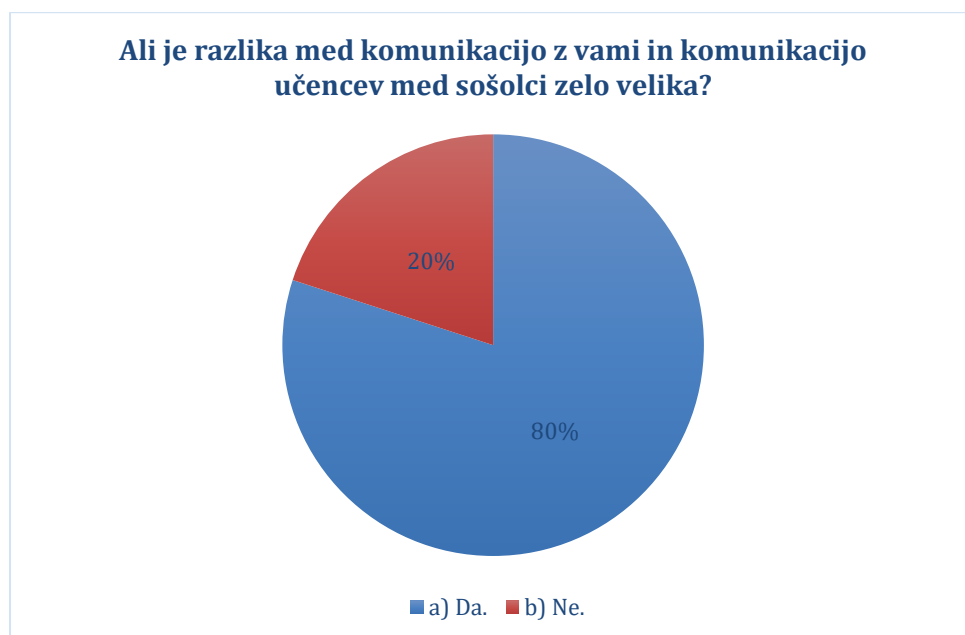
Graf 15: Razmerje rabe knjižnega in neknjižnega jezika učiteljev

Tabela 15: Razmerje rabe knjižnega in neknjižnega jezika učiteljev

Odgovor	a) Z učenci ves čas govorim knjižno.	b) Z učenci večinoma govorim knjižno.	c) Z učenci govorim knjižno v času pouka, izven pouka (npr. na hodniku, med odmori) pa z njimi govorim neknjižno.	č) Z učenci redko govorim knjižno.	d) Z učenci nikoli ne govorim knjižno.
Število	2	14	3	1	0

Učitelji so v 70 % (14 učiteljev) označili, da z učenci večinoma govorijo knjižno. Dva učitelja (10 %) sta označila, da z učenci ves čas govorita knjižno. 3 učitelji oziroma 15 % je označilo, da z učenci govorijo knjižno v času pouka, izven pouka pa govorijo neknjižno. Dva učitelja slovenščine sta označila, da z učenci ves čas govorita knjižno, dva pa, da z učenci večinoma govorita knjižno.

3.2.5 Struktura odgovorov na 6. anketno vprašanje

Graf 16: Razlika med komunikacijo učencev z učitelji in učencev z drugimi sošolci

Tabela 16: Razlika med komunikacijo učencev z učitelji in učencev z drugimi sošolci

Odgovor	a) Da.	b) Ne.
Število	16	4

Tabela 17: Pojasnilo k odgovoru »Da« pri 6. anketnem vprašanju

Če ste na 6. vprašanje odgovorili z DA, prosiva, pojasnite.

Vzpostavitev spoštljivega odnosa, drugačen izbor besed.

Učenci me vikajo, sošolce tikajo, v pogovoru z učiteljem bolj izbirajo besede.

Učenci med seboj uporabljajo veliko slenga, v pogovoru z mano pa ne.

Večkrat se sliši pogovor, ki ni knjižen.

Pri pogovoru z učiteljem se trudijo uporabljati knjižen jezik.

Med sabo veliko bolj uporabljajo sleng.

Večina med sabo uporablja pogovorni jezik.

Komunikacija med sošolci je bolj sproščena.

V komunikaciji z mano se učenci potrudijo govoriti knjižno. Potrudijo – vedno ne uspe.

Učenci v medsebojnih pogovorih uporabljajo tudi manj primerne besede, ki jih v pogovorih z učitelji ne.

So v drugačnem govornem položaju.

Med sabo uporabljajo bolj slengovske izraze.

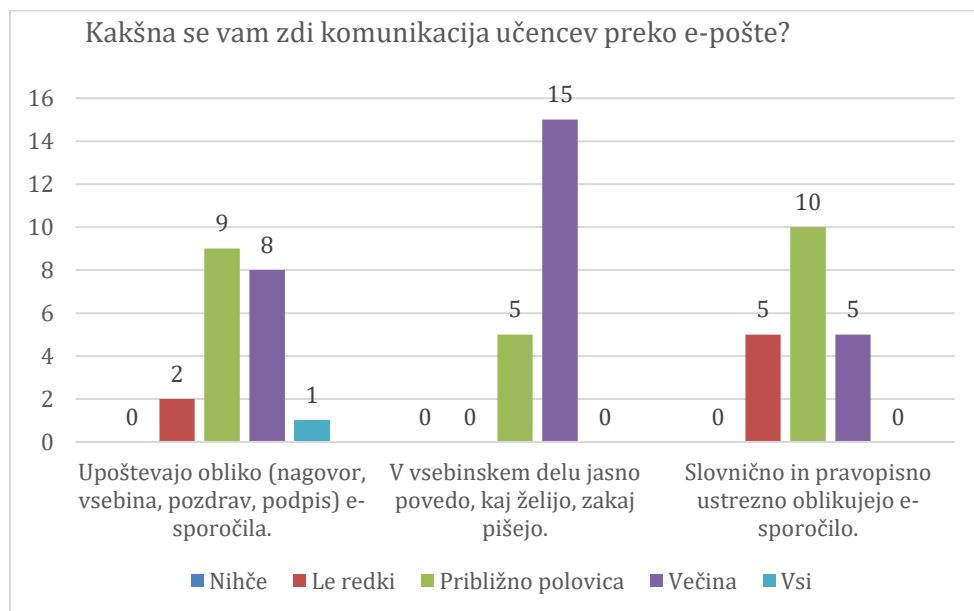
Učenci se trudijo formirati lepše povedi. Uporabljajo manj tujk in slengovskih besed. So vljudnejši.

Med sabo govorijo učenci predvsem pogovorno.

Komunikacija med sošolci je manj formalna, več je pogovornega jezika, slengovskih izrazov, tujk, kratko, z mano so bolj vljudni, upoštevajo bonton. Med seboj se večkrat žalijo, norčujejo.

80 % učiteljev je na 6. vprašanje odgovorilo z »Da«, 20 % pa z »Ne«. V tabeli 17 sva prikazali pojasnila učiteljev, ki so izbrali odgovor »Da«. Eden izmed učiteljev svojega pojasnila ni podal. Skupni povzetek vseh njihovih odgovorov je, da učenci pri komunikaciji s sošolci pogosto uporabljajo slengovske izraze in tujke, v pogovorih z učitelji pa govorijo knjižno oziroma se trudijo govoriti knjižno in učitelje vikajo.

3.2.6 Struktura odgovorov na 7. anketno vprašanje

Graf 17: Komunikacija učencev preko e-pošte

Tabela 18: Komunikacija učencev preko e-pošte

	Nihče	Le redki	Približno polovica	Večina	Vsi
Upoštevajo obliko (nagovor, vsebina, pozdrav, podpis) e-sporočila.	0	2	9	8	1
V vsebinskem delu jasno povedo, kaj želijo, zakaj pišejo.	0	0	5	15	0
Slovnično in pravopisno ustrezno oblikujejo e-sporočilo.	0	5	10	5	0

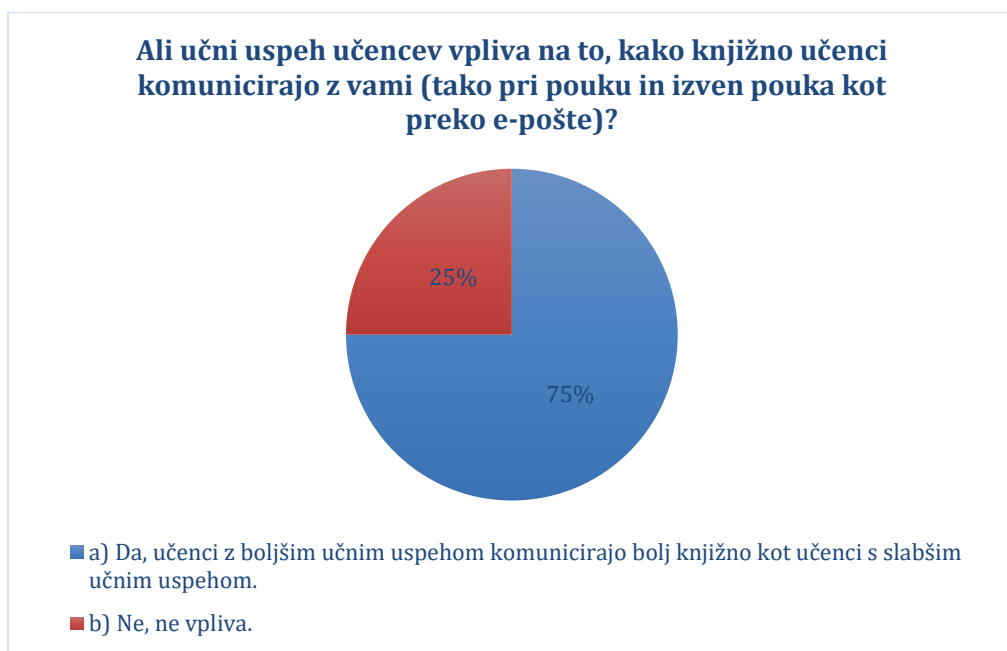
Ob analizi tega anketnega vprašanja sva lahko ugotovili, kako različno učitelji in učenci dojemajo stvari – vsi anketirani učenci so nama odgovorili, da vsem učiteljem pišejo e-sporočila, ki ustrezajo vsem pravilom knjižnega jezika in e-sporočanja, učitelji pa so izbirali drugačne odgovore. Niti en učitelj namreč ni odgovoril z odgovorom »Vsi« pri nobenem izmed danih pogojev (upoštevanje oblike, vsebinski del, slovnična in pravopisna ustreznost).

9 učiteljev (tj. 45 %) meni, da približno polovica učencev upošteva obliko e-sporočila, 8 učiteljev (40 %) meni, da večina upošteva obliko e-sporočila, medtem ko so samo 3 učitelji izbrali druga dva ponujena odgovora »Le redki« ali pa »Vsi«.

Učenci se še najbolj izkažejo pri drugi točki, torej znajo v vsebinskem delu jasno povedati, kaj želijo, zakaj sploh pišejo sporočilo učitelju. Tako je 15 učiteljev (75 %) pri tej točki izbralo odgovor »Večina«, 5 učiteljev (25 %) pa odgovor »Približno polovica«.

Pri tretji točki so učitelji izbrali naslednje odgovore. 5 učiteljev (25 %) je napisalo, da le redki slovnično in pravopisno ustrezno oblikujejo e-sporočila, 10 učiteljev (50 %) je napisalo, da približno polovica piše slovnično in pravopisno ustrezno, 5 učiteljev (25 %) pa je izbralo odgovor »Večina«.

3.2.7 Struktura odgovorov na 8. anketno vprašanje

Graf 18: Vpliv učnega uspeha učencev na rabo knjižnega jezika

Tabela 19: Vpliv učnega uspeha učencev na rabo knjižnega jezika

Odgovor	a) Da, učenci z boljšim učenim uspehom komunicirajo bolj knjižno kot učenci s slabšim učenim uspehom.	b) Ne, ne vpliva.
Število	15	5

75 % anketiranih učiteljev meni, da učni uspeh vpliva na rabo knjižnega jezika, preostalih 25 % učiteljev pa meni, da ni povezave. Izmed anketiranih učiteljev slovenščine je odgovor »Ne, ne vpliva« izbral en učitelj, ostali trije pa so izbrali odgovor »Da, učenci z boljšim učenim uspehom komunicirajo bolj knjižno kot učenci s slabšim učenim uspehom«.

4 Sklepne ugotovitve

Na osnovi jezikovnih priročnikov, izbranih literatur, spletnih virov in izpeljanih anket z učenci in učitelji I. osnovne šole Celje sva preverili zastavljene hipoteze.

H1: Učenci z vrstniki, prijatelji in sorodniki večinoma ne komunicirajo v knjižnem jeziku.

Hipotezo 1 sva preverili z anketo, namenjeno učencem zadnjega triletja osnovne šole, in sicer s 3. vprašanjem. Iz analize je razvidno, da večina učencev z njimi ne govori knjižno. Z vrstniki le redki govorijo knjižno, pri rabi knjižnega jezika učencev v komunikaciji s sorodniki pa je že nekaj več takih, ki redko oziroma občasno govorijo knjižno, še vedno pa prevladuje raba neknjižnega jezika.

Hipotezo 1 sva **potrdili**.

H2: Učenci pri pouku in v komunikaciji z učitelji izven učilnic večinoma uporabljajo neknjižni jezik.

Hipotezo 2 sva ponovno preverili s pomočjo obeh izdanih anket, in sicer s 4. in 5. vprašanjem pri anketi za učence ter s 3. in 4. vprašanjem pri anketi za učitelje. Odgovori učencev so se nama pri analizi zdeli rahlo nejasni, saj jih je pri vprašanju »Ali uporabljaš knjižno različico slovenščine med poukom?« manj kot polovica odgovorila z »Da, pri vseh predmetih«, pri naslednjem vprašanju »Ali z učitelji SLJ in učitelji drugih predmetov izven pouka (med odmori, na hodniku) komuniciraš enako?« pa jih je približno tri četrtine odgovorilo z »Z vsemi učitelji govorim knjižno«. Pričakovali sva, da bodo učenci pri pouku bolj pazili na rabo knjižnega jezika kot izven pouka. Analiza odgovorov učiteljev pa je pokazala, da med poukom več učencev govori knjižno kakor izven pouka.

Hipotezo 2 sva **delno potrdili**.

H3: Učenci so pri pouku slovenščine in pri komunikaciji z učitelji slovenščine bolj pozorni na rabo knjižnega jezika kot pri ostalih predmetih in učiteljih.

Hipotezo 3 sva preverili s pomočjo anket, in sicer s pomočjo 4., 5. in 7. vprašanja pri anketi za učence ter 3. in 4. vprašanja pri anketi za učitelje. Ob analizi anket, namenjenih učiteljem, sva ugotovili, da razlik v komunikaciji učencev z različnimi učitelji skoraj ni, učenci pa so imeli različne odgovore, nekateri so trdili, da pri pouku slovenščine uporabljali knjižni jezik, pri ostalih predmetih pa ne, drugi so trdili, da pri vseh predmetih uporabljali knjižni jezik. Tukaj sva se glede potrjevanja oziroma zavračanja hipoteze bolj zanesli na odgovore učiteljev, saj meniva, da so odgovori učencev takšni, ker sicer dojemajo svojo komunikacijo kot knjižno, vendar učitelji slišijo, da temu ni tako.

Hipotezo 3 sva **ovrgli**.

H4: Učenci pri pisanju e-sporočil učiteljem večinoma upoštevajo pravila knjižnega jezika in e-sporočanja.

Hipotezo sva preverili s pomočjo anket, in sicer s pomočjo 6. in 7. vprašanja pri anketi za učence ter 7. vprašanja pri anketi za učitelje. Zanimivo se nama je zdelo, kako se razlikujejo odgovori učencev in učiteljev. Učenci so bili enotni, da učiteljem pošiljajo sporočila, ki ustrezajo pravilom knjižnega jezika in pravilom e-sporočanja, učitelji pa so odgovarjali, da zgolj polovica do večina e-pošte učencev ustreza pravilom.

Hipotezo 4 sva lahko tako samo **delno potrdili**.

H5: Učenci pri pisanju SMS-sporočil ter sporočil preko različnih družbenih omrežij ne uporabljajo knjižnega jezika.

Hipotezo 5 sva preverjali z anketo, namenjeno učencem, in sicer z 8., 9., 10. in 11. vprašanjem. Učenci so večinoma odgovarjali, da v sporočilih uporabljajo neknjižni jezik ali pa določenih vrst sporočil posameznim skupinam ljudi sploh ne pošiljajo.

Hipotezo 5 sva **potrdili**.

5 Zaključek

Na začetku sva čutili željo po znanju in raziskovanju o izbrani temi. Želeli sva se poglobiti v področje slovenščine, njenih pravil, knjižnega in neknjižnega jezika. Ob tem pa sva se prav tako vprašali, kakšni so na tem področju najini vrstniki, kakšno je razmerje njihove rabe knjižnega in neknjižnega jezika.

Pri raziskovanju sva si pomagali z različnimi priročniki, ki jih v nasprotnem primeru verjetno še dolgo ne bi tako dobro spoznali, prav zaradi tega pa so naju kasneje presenetili s svojim obsegom. Pri teoretičnem raziskovanju teme sva prav tako uporabljali delovne zvezke za slovenščino v zadnjem triletju osnovne šole in delovne zvezke za slovenščino v šestem razredu. Nekatere podatke sva pridobili tudi iz spletnih učbenikov in jezikovnih priročnikov.

V teoretičnem delu sva se posvetili knjižnemu in neknjižnemu jeziku, njunim podskupinam, prav tako pa tudi pravopisnim pravilom, saj slednja sestavljajo del učnega načrta za slovenščino v osnovni šoli; tudi tega sva povzeli in izpisali cilje in standarde, povezane z najino temo. Omenili sva tudi jezikovne priročnike ter na kratko povzeli namene nekaterih spletnih jezikovnih portalov oziroma strani, kot so Fran, Franček in Amebis Besana.

V empiričnem delu sva podatke zbirali s pomočjo anketnih vprašalnikov. Ta del nama je povzročal več težav, saj so učenci v šoli manjkali, mnoge ankete pa niso bile veljavne, saj so jih učenci napačno izpolnjevali, pozabljali odgovoriti na vprašanja ali pa obkroževali več odgovorov pri vprašanjih, kjer je bil možen le en odgovor. Na koncu nama je uspelo »odbrati« vse ankete, ki so nama lahko pomagale pri pisanju raziskovalne naloge ter nama omogočile največ možnih podatkov. Pri anketi z učitelji je bilo manj težav, saj so bile vse ankete ustrezno izpolnjene.

Od petih hipotez sva dve potrdili, dve delno potrdili, eno pa ovrgli, saj sva pričakovali, da se učenci pri slovenščini še posebej trudijo pri rabi knjižnega jezika, vendar so analize anket pokazale, da to ne drži. Delno sva potrdili drugo in četrto hipotezo, saj so najine trditve le delno držale – odgovori učencev in učiteljev si namreč niso bili skladni, tako so nekateri najino hipotezo potrjevali, drugi pa ji nasprotovali.

Pisanje raziskovalne naloge je bilo obsežno, a vseeno izredno zanimivo, svoje znanje pa sva lahko razširili in pridobili nove poglede na rabo slovenskega jezika.

6 Viri in literatura

Ahačič, K., Slovnica na kvadrat. Slovenska slovnica za srednjo šolo. Založba Rokus Klett. Ljubljana. 2017.

Amebis Besana: <https://besana.amebis.si/>, dostop 12. 12. 2021.

Državni in uradni jezik: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index2.html>, dostop 20. 1. 2022.

Fran: <https://fran.si/>, dostop 15. 1. 2022.

Franček: <https://www.francek.si/>, dostop 20. 2. 2022.

Jezik okolja in tuji jezik: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index1.html>, dostop 20. 1. 2022.

Knjižni pogovorni jezik: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2165/index2.html>, dostop 20. 1. 2022.

Kumer, V., Markovič, A., Šebjanič Oražem, M., Smolej, M., Hodnik, I., Močivnik, Č. Slovenščina v oblaku 7. Knjižni in neknjižni jezik. Založba Rokus Klett. Ljubljana. 2017.

Kumer, V., Močivnik, Č., Smolej, M., Koncilija, T. Slovenščina v oblaku 6. Slovenščina.si. Založba Rokus Klett. Ljubljana. 2016.

Narečja: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2181/index2.html>, dostop 12. 1. 2022.

Narečja bogatijo slovenski jezik: <https://www.gov.si/novice/2021-01-12-narecja-bogatijo-slovenski-jezik/>, dostop 15. 1. 2022.

Pokrajinski pogovorni jezik: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2181/index1.html>, dostop 12. 1. 2022.

Povzetek: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2166/index4.html>, dostop 18. 1. 2022.

Slovenski jezik: <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2164/index.html>, dostop 20. 1. 2022.

Toporišič, J. Slovenska slovnica. Obzorja. Maribor. 2004.

Učni načrt za slovenščino. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod RS za šolstvo. Ljubljana. 2018.

7 Priloge

7.1 Anketni vprašalnik za učence

ANKETNI VPRAŠALNIK O RABI SLOVENSKEGA JEZIKA PRI UČENCIH V ZADNJEM TRILETJU OSNOVNE ŠOLE

Pozdravljeni!

Sva Maja in Živa, učenki 8. razreda I. OŠ Celje, in pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom Raba slovenskega jezika pri učencih v zadnjem triletju osnovne šole.

Namen raziskovalne naloge je raziskati, kakšna je raba slovenskega jezika pri učencih v zadnji triadi osnovne šole, kakšna je njihova komunikacija z vrstniki in kakšna z učitelji ter kakšno je njihovo e-sporočanje. Ugotavljali bova tudi, ali učenci poznajo razliko med knjižnim in neknjižnim jezikom.

S pomočjo spodnje ankete želiva raziskati, kakšna je komunikacija učencev doma in v šoli, zato nama boste zelo pomagali, če boste odgovorili na vsa spodnja vprašanja. Prosiva, da na vsa vprašanja odgovarjate iskreno. Anketa je anonimna.

Maja in Živa

1. Obkroži ustrezno možnost.

učenec

učenka

2. Obkroži, kateri razred obiskuješ.

7.

8.

9.

3. Označi, kako pogosto s spodaj navedenimi skupinami ljudi govoriš knjižno.

	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, stari starši)					
Z ostalimi sorodniki					
S starejšimi osebami					
S prijatelji, sošolci, vrstniki					

4. Ali uporabljaš knjižno različico slovenščine med poukom?

a) Da, pri vseh predmetih.

b) Pri slovenščini da, pri drugih predmetih ne.

c) Pri nekaterih predmetih da, vendar ne pri slovenščini.

č) Ne, pri nobenem.

5. Ali z učitelji SLJ in učitelji drugih predmetov izven pouka (med odmori, na hodniku) komuniciraš enako?

- a) Z vsemi učitelji govorim knjižno.
- b) Z vsemi učitelji govorim neknjižno.
- c) Samo z učitelji SLJ govorim knjižno.
- č) Samo z učitelji drugih predmetov govorim knjižno, z učitelji SLJ pa ne.

6. Označi, kako pogosto uporabljaš knjižno različico slovenskega jezika pri pisanju sporočil preko e-pošte naslednjim skupinam ljudi. Če določeni skupini ljudi ne pošiljaš sporočil preko e-pošte, označi v zadnjem stolpcu.

	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno	Ne pošiljam sporočil.
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, stari starši)						
Z ostalimi sorodniki						
S prijatelji, sošolci						

7. Ali uporabljaš knjižno različico slovenščine pri pisanju sporočil vsem učiteljem preko e-pošte?

- a) Da, vsem učiteljem pošiljam sporočila, ki ustrezajo vsem pravilom knjižnega jezika in e-sporočanja.
- b) Samo pri pisanju sporočil učiteljem SLJ pazim, da pišem knjižno.
- c) Nekaterim učiteljem pišem knjižno, vendar ne učiteljem SLJ.
- č) Nobenemu učitelju ne pišem knjižno.

8. Komu najpogosteje pišeš SMS-sporočila?

- a) Vrstnikom, prijateljem.
- b) Ožjim sorodnikom (staršem, sorojencem, starim staršem).
- c) Ostalim sorodnikom.
- č) Drugo: _____ (prosiva, zapiši)

9. Označi, kako pogosto uporabljaš knjižno različico slovenskega jezika pri pisanju SMS-sporočil naslednjim skupinam ljudi. Če določeni skupini ljudi ne pošiljaš SMS-sporočil, označi v zadnjem stolpcu.

	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno	Ne pošiljam sporočil.
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, stari starši)						
Z ostalimi sorodniki						
S prijatelji, sošolci, vrstniki.						

10. Komu najpogosteje pišeš sporočila preko različnih družbenih omrežij (Messenger, Viber, Snapchat, Instagram, TikTok ...)?

- a) Vrstnikom, prijateljem, sošolcem.
- b) Ožjim sorodnikom (staršem, sorojencem, starim staršem).
- c) Ostalim sorodnikom.
- č) Drugo: _____ (prosiva, zapiši)

11. Označi, kako pogosto uporabljaš knjižno različico slovenskega jezika pri pisanju sporočil preko različnih družbenih omrežij (Messenger, Viber, Snapchat, Instagram, TikTok ...) naslednjim skupinam ljudi. Če določeni skupini ljudi ne pošiljaš sporočil preko družbenih omrežij, označi v zadnjem stolpcu.

	Nikoli	Redko	Občasno	Večinoma	Vedno	Ne pošiljam sporočil.
Z ožjimi sorodniki (starši, sorojenci, stari starši)						

Z ostalimi sorodniki						
S prijatelji, sošolci, vrstniki.						

Zahvaljujeva se vam za odgovore.
Maja in Živa

7.2 Anketni vprašalnik za učitelje

ANKETNI VPRAŠALNIK O RABI SLOVENSKEGA JEZIKA PRI UČENCIH V ZADNJEM TRILETJU OSNOVNE ŠOLE

Pozdravljeni!

Sva učenki 8. razreda I. OŠ Celje in pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom Raba slovenskega jezika pri učencih v zadnjem triletju osnovne šole.

Namen raziskovalne naloge je raziskati, kakšna je raba slovenskega jezika pri učencih v zadnji triadi osnovne šole, kakšna je njihova komunikacija z vrstniki in kakšna z učitelji ter kakšno je njihovo e-sporočanje. Ugotavljali bova tudi, ali učenci poznajo razliko med knjižnim in neknjižnim jezikom.

S pomočjo spodnje ankete želiva raziskati, kakšna je komunikacija učencev z učitelji, zato nama boste zelo pomagali, če boste odgovorili na vsa spodnja vprašanja. Prosiva, da na vsa vprašanja odgovarjate iskreno. Anketa je anonimna.

Maja in Živa

1. Kateri predmet poučujete?

a) Slovenščino.

b) Druge predmete (zapišite na črto, kateri predmet):
_____.

2. Delovna doba (obkrožite):

manj kot 10 let od 10 do 20 let več kot 20 let

3. Koliko učencev pri vašem predmetu (pri pouku) pri komunikaciji z vami govori knjižno?

a) Vsi.

b) Večina.

c) Približno polovica.

č) Le redki.

d) Nihče.

4. Koliko učencev z vami govori knjižno izven pouka (npr. na hodniku, med odmori)?

- a) Vsi.
- b) Večina.
- c) Približno polovica.
- č) Le redki.
- d) Nihče.

5. Kakšno je razmerje med vašo rabo slovenskega knjižnega in neknjižnega jezika, ko govorite z učenci?

- a) Z učenci ves čas govorim knjižno.
- b) Z učenci večinoma govorim knjižno.
- c) Z učenci govorim knjižno v času pouka, izven pouka (npr. na hodniku, med odmori) pa z njimi govorim neknjižno.
- č) Z učenci redko govorim knjižno.
- d) Z učenci nikoli ne govorim knjižno.

6. Ali je razlika med komunikacijo učencev z vami in komunikacijo učencev med sošolci zelo velika?

- a) Da.
- b) Ne.

Če ste na 6. vprašanje odgovorili z DA, prosiva, pojasnite.

7. Kakšna se vam zdi komunikacija učencev z vami preko e-pošte? Pri vsaki vrstici označite, v kolikšni meri to drži.

	Nihče	Le redki	Približno polovica	Večina	Vsi
Upoštevajo obliko (nagovor, vsebina, pozdrav, podpis) e-sporočila.					
V vsebinskem delu jasno povedo, kaj želijo, zakaj pišejo.					
Slovnično in pravopisno ustrezno oblikujejo e-sporočilo.					

8. Ali učni uspeh učencev vpliva na to, kako knjižno učenci komunicirajo z vami (tako pri pouku in izven pouka kot tudi preko e-pošte)?

- a) Da, učenci z boljšim učnim uspehom komunicirajo bolj knjižno kot učenci s slabšim učnim uspehom.
- b) Ne, ne vpliva.

**Zahvaljujeva se vam za odgovore.
Maja in Živa**